

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ผศ. รัตนา ศิรินาม (ค.ม.) สังกัด สาขาการวิจัยและการประเมินผลการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
2. ดร. รุ่งฟ้า ล้อมในเมือง (ศศ.บ. จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว
Ph.D (Development Education) สังกัดสาขาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม
3. ผศ. กนกวรรณ ศรีวาปี (กศ.ม.) สังกัดสาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสัมภาษณ์

ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....ที่อยู่.....
 สถานะในครอบครัว.....ระดับการศึกษา.....
 อายุ.....ปี อายุของลูก (วัยปฐมวัย).....เพศของลูก.....

1. เรื่องโภชนาการและบริโภคนิสัย

1.1 ตารางอาหารที่เด็กปฐมวัยต้องการ

- (1) ท่านรู้จักอาหารที่ทำให้เด็กเจริญเติบโตหรือไม่
 กรุณาบอกชื่อ.....
- (2) ท่านรู้จักอาหารที่มีวิตามินช่วยบำรุงร่างกายเด็กหรือไม่.....
 กรุณาบอกชื่อ.....
- (3) ท่านเคยให้ลูกกินอาหารประเภทذب ไข่แดง ฟักทอง หรือไม่

- (4) ท่านให้ลูกดื่มน้ำอะไร ก. น้ำสุก ข. น้ำฝน ค.

2.1 บริโภคนิสัยสำหรับเด็กปฐมวัย (3 – 5) ปี

- (1) เด็กอายุ 3 – 5 ปี ควรกินอาหารวันละกี่มื้อ.....
 ควรกินอาหารมื้อไหนมากที่สุด ก. เช้า ข. กลางวัน ค. เย็น
 ท่านให้ลูกกินอาหารกี่มื้อและลูกท่านกินอาหารมื้อใดมากที่สุด

- (2) ท่านให้ลูกกินกับข้าวอะไรบ้างในแต่ละมื้อ

- (3) เมื่อยังไม่ถึงเวลากินข้าว ท่านให้ลูกกินอะไรบ้างหรือไม่

- (4) ท่านป้อนอาหารให้แก่ลูก หรือให้ใครป้อน.....
 ก่อนป้อนข้าวเด็กท่านล้างมือก่อนหรือไม่.....
- (5) ท่านให้ลูกกินอาหารร่วมวงเดียวกับท่านหรือไม่

- (6) บ้านท่านกินอาหารใช้ช้อนกลางหรือไม่

3.1 การปรุงอาหาร

- (1) ท่านคิดวก่อนทำกับข้าวควรล้างมือก่อนหรือไม่.....
เวลาที่ท่านทำกับข้าวท่านล้างมือทุกครั้งหรือไม่.....
- (2) ท่านคิดวก่อนกินผักสดทุกครั้ง ท่านล้างทุกครั้งหรือไม่.....
เวลาล้างผักสดท่านล้างด้วยน้ำอะไร
ก. น้ำฝน ข. น้ำประปา ค. น้ำหนอง ง.

4.1 การรักษาความสะอาดของเครื่องครัว

- (1) ท่านล้างถ้วยชามด้วยน้ำอะไร.....
ใช้ผงซักฟอกหรือน้ำยาล้างจานช่วยล้าง.....
- (2) ท่านเคยนำเอาถ้วยชามออกตากแดดบ้างหรือไม่ หรือเคยคิดว่าถ้วยชามควรได้รับการฆ่าเชื้อโรคบ้างหรือไม่.....ควรใช้วิธีใด.....
.....

2. เรื่องการป้องกันโรคและรักษาสุขภาพอนามัย

2.1 การฉีดวัคซีน

- (1) ท่านรู้จักหรือไม่ว่าเด็กแรกเกิดถึง 5 ปี จะต้องฉีดวัคซีนป้องกันโรคอะไรบ้าง.....
แต่ละโรคควรได้รับการฉีดวัคซีนเมื่ออายุเท่าใด.....
ลูกของท่านเคยได้รับการฉีดวัคซีนหรือไม่.....
เคยฉีดวัคซีนป้องกันโรคอะไร.....
เมื่ออายุเท่าใด.....
- (2) ท่านมีบันทึกการฉีดวัคซีนของลูกท่านหรือไม่.....
- (3) หลังจากฉีดวัคซีนแล้ว ลูกของท่านมีอาการเป็นไข้หรือไม่.....
ถ้ามีอาการแก้ไขอย่างไร.....
- (4) เมื่อลูกของท่านเป็นไข้ท่านทำอย่างไร.....

2.2 การบำรุงรักษาฟัน

- (1) ท่านคิดว่าอะไรเป็นสาเหตุของฟันผุในเด็ก.....
ลูกของท่านฟันผุหรือไม่.....
- (2) ท่านเคยป้องกันฟันผุหรือไม่.....
ท่านเคยทำความสะอาดฟันของลูกอย่างไร.....

- (3) ท่านเคยคิดว่าอาหารมีส่วนในการบำรุงรักษาฟันหรือไม่.....
 มีอาหารอะไรบ้างที่ช่วยบำรุงรักษาฟัน.....
 ท่านเคยให้ลูกกินอาหารนั้นหรือไม่.....
- (4) ท่านคิดว่าอาหารชนิดใดบ้างที่ทำให้ฟันผุ.....
 ท่านเคยห้ามลูกไม่ให้กินอาหารนั้นหรือไม่.....
 ลูกกินอาหารนั้นบ่อยไหม.....

2.3 การรักษาความสะอาดร่างกายและรักษาความสะอาดเสื้อผ้า เครื่องนอน

- (1) ท่านคิดว่าควรให้เด็กอาบน้ำเองเมื่ออายุกี่ขวบ.....
 ท่านให้ลูกอาบน้ำเองเมื่ออายุกี่ขวบ.....
- (2) ท่านให้ลูกอาบน้ำวันละกี่ครั้ง.....
 ลูกท่านชอบอาบน้ำบ้างหรือไม่.....
- (3) ท่านทำความสะอาด หู ตา จมูก ผม เล็บ และอวัยวะขั้วถ่ายของลูกวัย 3 - 5 ขวบ
 บ่อยหรือไม่..... อย่างไร.....
- (4) ท่านซักเสื้อผ้าลูกบ่อยครั้งหรือไม่..... ใช้ผงซักฟอกอะไร.....
- (5) ท่านเคยทำความสะอาดมุ้งหมอน ที่นอนเด็กอย่างไร.....
 เคยนำที่นอนตากแดดหรือไม่..... บ่อยครั้งไหม.....

2.4 การนอนของเด็กปฐมวัย

- (1) ท่านคิดว่าลูกควรนอนคนเดียวเมื่ออายุเท่าใด.....
 ท่านให้ลูกนอนคนเดียวเมื่ออายุเท่าใด.....
- (2) ท่านเล่านิทานให้ลูกฟังก่อนนอนหรือไม่.....
 เล่าเรื่องอะไร.....
- (3) ท่านเคยร้องเพลงกล่อมลูกเมื่อลูกยังเป็นเด็กอ่อนหรือไม่.....
 ถ้าเคยท่านยังร้องเพลงกล่อมอยู่อีกหรือไม่.....
- (4) ท่านให้ลูกล้างเท้าและแปรงฟันก่อนนอนหรือไม่.....
- (5) ท่านให้ลูกสวมมุ้งหรือไหว้พ่อแม่ก่อนนอนหรือไม่.....
- (6) ท่านคิดว่าเด็กปฐมวัยควรนอนวันละกี่ครั้ง.....
 ลูกของท่านนอนวันละกี่ครั้ง.....
- (7) ท่านให้ลูกนอนในท่าใด และลูกของท่านนอนในท่าใด.....

3. การส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

3.1 พัฒนาการทางด้านร่างกาย

- (1) ลูกของท่านสามารถวิ่งและหยุดได้ทันทีหรือไม่.....
- (2) ลูกของท่านสามารถกระโดดอยู่กับที่หรือกระโดดไปข้างหน้าได้หรือไม่.....
- (3) ลูกของท่านขึ้นลงบันไดสลับเท้าได้หรือไม่.....
- (4) ลูกของท่านเคยใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นตรงที่กำหนดให้ได้หรือไม่.....
- (5) ลูกของท่านสามารถเขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้หรือไม่.....
- (6) ลูกของท่านสามารถติดกระดาษสีได้เองหรือไม่.....

3.2 พัฒนาการทางด้านภาษา

- (1) ลูกของท่านเป็นเด็กช่างพูดหรือไม่.....
- (2) เด็กทั่วไปพูดได้เป็นประโยคยาวๆ เมื่ออายุเท่าใด.....
และลูกของท่านพูดเป็นประโยคยาวๆ ได้เมื่ออายุเท่าใด.....
- (3) ลูกของท่านเป็นเด็กช่างซัก ช่างถามหรือไม่.....
ถามเกี่ยวกับเรื่องอะไร.....
เวลาซักถามท่านดูหรือไม่.....
- (4) ท่านเคยร้องเพลงให้ลูกฟังหรือไม่ (นอกจากกล่อมนอน).....
- (5) ท่านเคยเล่านิทานให้ลูกฟังหรือไม่ (นอกจากกล่อมนอน)
เคยเล่าเรื่องอะไรบ้าง.....
ลูกของท่านเคยแต่งเล่าเรื่องให้ท่านฟังบ้างหรือไม่.....

3.3 พัฒนาการด้านอารมณ์

- (1) ลูกของท่านเป็นเด็กร่าเริงหรือเงียบเฉย.....
- (2) เวลาดีใจลูกของท่านแสดงอาการอย่างไรมากที่สุด.....
เวลาโกรธลูกของท่านแสดงอาการอย่างไรมากที่สุด.....
- (3) ลูกของท่านกลัวอะไรมากที่สุด ท่านเคยช่วยให้เด็กกลัวอะไรบ้าง.....
- (4) ลูกของท่านเคยแสดงอาการอิจฉาน้องหรือไม่.....
ท่านเคยพูดว่าจะไม่รักลูกหรือไม่.....
ในกรณีที่เด็กมีน้อง ท่านคิดว่าจะให้เขาลีขียงน้องหรือไม่.....
- (5) ท่านและคนในบ้านเคยขี้แหย่ แก้งหรือขี้ใจลูกหรือไม่.....

3.4 พัฒนาการทางสังคม

- (1) ลูกของท่านเคยชอบเล่นคนเดียวหรือชอบเล่นกับเพื่อนๆ.....
ท่านอนุญาตให้ลูกไปเล่นกับเด็กคนอื่นๆ หรือไม่.....
- (2) ลูกของท่านเคยถูกเพื่อนรังแกหรือไม่.....
และลูกของท่านเคยรังแกเพื่อนหรือไม่.....
และท่านจัดการอย่างไร.....
(กรณีที่ต้องบอกว่าเคย)
- (3) ลูกของท่านเคยชักชวนให้ท่านเล่นด้วยหรือไม่.....
เมื่อชวนแล้วท่านเล่นกับลูกหรือไม่.....
- (4) ลูกของท่านกลัวคนแปลกหน้าหรือไม่.....
- (5) ลูกของท่านเคยแสดงอาการที่จะช่วยเหลือท่านทำงานบ้างหรือไม่.....
ท่านให้ทำหรือไม่..... เพราะเหตุใด.....
(กรณีที่ต้องบอกว่าไม่ให้ทำ)
- (6) ท่านเคยสอนให้ลูกช่วยเหลือผู้อื่นหรือไม่.....

3.5 พัฒนาการด้านสติปัญญา

- (1) ท่านคิดว่าเด็กควรเรียนหนังสือ เมื่ออายุเท่าใด.....
- (2) ท่านเคยหาดินสอ สมุด หรือหนังสือมาให้ลูกเขียนและอ่านบ้างหรือไม่.....
- (3) ลูกของท่านสามารถบอกชื่อและนามสกุลของตนเองได้หรือไม่.....
- (4) ลูกของท่านสามารถวาดภาพตามความคิดสร้างสรรค์ของตนเองได้หรือไม่.....
- (5) ลูกของท่านสามารถเล่าเรื่องหรือเล่านิทานตามจินตนาการได้หรือไม่.....

3.6 พัฒนาการทางด้านบุคลิกภาพ

- (1) ท่านคิดว่าเด็กควรทำสิ่งเหล่านี้ด้วยตนเองเมื่ออายุเท่าใด
(กินอาหาร..... อาบน้ำ..... แต่งตัว.....)
- (2) เมื่อลูกต้องการทำอะไรเอง ท่านเคยห้ามหรือดูหรือไม่.....
(ถ้าตอบว่าเคย เพราะเหตุใด).....
- (3) ในครอบครัวได้วางกฎระเบียบในเรื่องต่างๆ เหล่านี้หรือไม่.....
ได้แก่ การกินอาหาร การนอน การเล่น การอาบน้ำ การทิ้งขยะ
(ถ้ามี ท่านกำหนดระเบียบไว้อย่างไร).....

3.7 พัฒนาการทางด้านจริยธรรม

- (1) เมื่อลูกทำผิด ท่านลงโทษหรือไม่.....
- (2) ท่านคิดว่าควรลงโทษเด็กด้วยวิธีใด.....
และวิธีการใดที่เป็นการลงโทษเด็กรุนแรงที่สุด.....
ท่านทำโทษลูกด้วยวิธีการใดมากที่สุด.....
- (3) ลูกทำผิดซ้ำเดิมอีกหรือไม่.....
- (4) เวลาท่านทำโทษลูกบอกสาเหตุของการทำโทษหรือไม่.....
- (5) เมื่อลูกท่านทำความดีท่านเคยให้รางวัลหรือไม่.....
ให้เป็นอะไร.....
- (6) ท่านเคยชมเชยลูกบ่อยครั้งหรือไม่.....
- (7) ท่านเคยสัญญาว่าจะให้รางวัลลูกถ้าเขาทำตามที่ท่านบอกหรือไม่.....
ท่านเคยผิดสัญญาหรือไม่..... (ถ้าเคย ลูกเคยทวงท่านหรือไม่).....
- (8) ท่านต้องการให้ลูกมีนิสัยเป็นอย่างไร (หรือเป็นเด็กได้อย่างไร มากที่สุด).....
.....
- (9) ท่านคิดว่าใครจะเป็นผู้อบรมเด็กเล็กให้เป็นคนดีได้ดีที่สุด.....
- (10) ท่านเคยสอน คุณธรรม ความดีอะไรให้แก่ลูกบ้าง.....
- (11) ถ้าท่านจะอบรมลูกท่านจะยกตัวอย่างตัวเองเป็นตัวอย่างหรือไม่.....
ท่านยกตัวอย่างคนอื่นหรือไม่.....
ท่านยกใครเป็นตัวอย่างของการทำความดี.....

10. ข้อใดเป็นการสร้างนิสัยการบริโภคที่ดีให้เด็ก
 ก. ให้รางวัลเมื่อเด็กรับประทานอาหารหมด
 ข. ลงโทษเมื่อเด็กรับประทานอาหารไม่หมด
 ค. ฝึกให้ล้างมือก่อนและหลังรับประทาน
 อาหารทุกครั้ง
11. ข้อใดไม่ถูกต้องในการสร้างนิสัยการกินของเด็กปฐมวัย
 ก. เด็กปฐมวัยเติบโตเร็ว จำเป็นต้อง
 รับประทานโปรตีนที่เพียงพอ
 ข. ผู้ใหญ่ควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีใน
 การรับประทานอาหาร
 ค. ควรจัดอาหารให้รับประทานตามที่เด็กชอบ
12. ข้อใดไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการปรุงอาหาร
 ก. ล้างมือก่อนปรุงอาหาร
 ข. ล้างภาชนะสำหรับปรุงอาหารให้สะอาด
 ค. เติมผงชูรสพอประมาณเพื่อให้มีรสอร่อย
13. ข้อใดคือการแปร่งฟันที่ถูกต้องวิธี
 ก. ถูไปมาสั้นๆ ตามแนวนอน
 ข. แปร่งฟันบนปิดลงล่าง ฟันล่างบดขึ้นบน
 ค. แปร่งอย่างไรก็ดีขอให้สะอาด
14. ข้อใดหมายถึงการเฝ้าระวังการเจริญเติบโตและ
 ภาวะโภชนาการของเด็ก
 ก. การชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง
 ข. การวัดระดับสติปัญญา
 ค. การแก้ปัญหาทางพฤติกรรมกรบริโภค
15. ข้อใดเป็นสาเหตุทำให้เด็กฟันผุ
 ก. ติดเชื้อฟันผุจากการใช้ช้อนร่วมกับผู้มีฟันผุ
 ข. คุณนมจากกล่อง
 ค. นอนหลับคาขวดนม
16. ควรฝึกสุขนิสัยการขับถ่ายอย่างไร
 ก. ควรฝึกขับถ่ายให้เป็นเวลาตั้งแต่แรกเกิด
 ข. ฝึกให้เด็กใช้ห้องส้วมได้เอง รวดน้ำ ทำ
 ความสะอาดทุกครั้งก่อน-หลังการใช้ส้วม
 ค. ควรฝึกให้กลั้นอุจจาระ/ปัสสาวะ
17. ผู้ปกครองควรตัดเล็บให้เด็กเมื่อใด
 ก. สัปดาห์ละ 1 ครั้ง
 ข. 2 สัปดาห์ต่อ 1 ครั้ง
 ค. เดือนละ 1 ครั้ง
18. การตรวจฟันเด็ก ควรพาไปพบหมอฟันเมื่อใด
 ก. ทุก 2 เดือน
 ข. ทุก 6 เดือน
 ค. ทุก 1 ปี
19. การส่งเสริมสุขภาพจิตเด็กที่สำคัญคือข้อใด
 ก. การตามใจเด็ก
 ข. การให้ความรักความอบอุ่น
 ค. การจัดหาของเล่นตามความต้องการของเด็ก
20. เมื่อเด็กมีอาการไข้ขึ้นสูง ควรปฏิบัติอย่างไร
 ก. เช็ดตัวด้วยน้ำอุ่น
 ข. ป้อนยาพาราเซตามอลทันที
 ค. รีบพาไปพบแพทย์

21. เมื่อเด็กเกิดโรคติดต่อระบบทางเดินหายใจท่าน
มีวิธีใดที่จะช่วยระบายอากาศและฆ่าเชื้อโรค
- ฉีดสเปรย์ดับกลิ่นอับชื้น
 - เปิดหน้าต่างให้ลมและแสงแดดช่วยระบาย
อากาศทุกวัน
 - ใส่เสื้อผ้าหนาๆ และห่มผ้าให้ร่างกายอบอุ่น
22. การอบรมเลี้ยงดูเด็กแบบประชาธิปไตย
หมายถึงข้อใด
- การอบรมเลี้ยงดูที่ลูกรู้สึกว่าเป็นคณาการ
ปฏิบัติตนอย่างยุติธรรมมีเหตุผล
 - การอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาคอยควบคุม
เด็ก กำหนดกฎเกณฑ์ที่เข้มงวด ไม่คำนึงถึง
ความต้องการของเด็ก
 - การอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาเปิดโอกาสให้
ได้ทำอะไรตามใจลูกไม่บังคับควบคุม
23. การอบรมแบบประชาธิปไตย เด็กจะมี
พฤติกรรมอย่างไร
- เด็กจะเป็นคนเปิดเผย เป็นตัวของตัวเอง
มีเหตุผล
 - เด็กจะขาดความรับผิดชอบ และไม่มี
ระเบียบวินัย
 - เด็กจะขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
24. การอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาร์กทะนุถนอมมาก
เกินไป เด็กจะมีพฤติกรรมอย่างไร
- เด็กไม่รู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง
 - เด็กจะรู้จักรักตนเอง และรักคนอื่น
 - เด็กจะเป็นคนมีสุขภาพจิตดี
25. การอบรมแบบปล่อยปละละเลย เด็กจะมี
พฤติกรรมอย่างไร
- เด็กจะมีลักษณะก้าวร้าว ชอบทะเลาะ-
เบาะแว้งกับผู้อื่น
 - เด็กจะเป็นคนมีระเบียบวินัย
 - เด็กจะมีอารมณ์มั่นคง มีสุขภาพจิตดี
26. การให้รางวัลเด็ก ควรคำนึงถึงข้อใด
- ให้รางวัลก่อนเพื่อให้เด็กทำดี
 - เมื่อเด็กทำดีแล้วจึงให้รางวัล
 - การให้รางวัลเป็นสิ่งของจะดีกว่าคำพูด
27. การลงโทษเด็ก ควรคำนึงถึงข้อใด
- ควรลงโทษให้เจ็บกาย
 - ควรลงโทษให้เจ็บใจ
 - ควรลงโทษให้เจ็บทั้งกายและใจ
28. ข้อใดเป็นประโยชน์ของการเล่นนิทานให้เด็กฟัง
- สร้างสมาธิให้เด็ก
 - สร้างให้เด็กมีจินตนาการ
 - ถูกทุกข้อ
29. ข้อใดส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
- เด็กวาดภาพจากตัวอย่าง
 - เด็กแสดงท่าทางตามครู
 - เด็กสร้างผลงานอย่างอิสระ
30. ข้อใดส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยมากที่สุด
- ของเล่นที่หลากหลาย
 - รายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก
 - การเลี้ยงดูที่อบอุ่นและเอาใจใส่

ภาคผนวก ค

หลักสูตรการฝึกอบรม การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย

1. ตารางการดำเนินกิจกรรมการฝึกอบรม
2. ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม
3. หลักสูตรการฝึกอบรม การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ลำดับที่	วัน เดือน ปี	กิจกรรม
	3 พฤษภาคม 2550	หน่วยที่ 3 การส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย
1	8.30 – 9.30 น.	ความสำคัญของการส่งเสริมพัฒนาการในเด็กปฐมวัย พัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กปฐมวัย
2	9.30 – 10.30 น.	การเลี้ยงดูลูกให้มี EQ สูง การเลี้ยงดูลูกที่ไม่เหมาะสม
3	10.30 – 11.30 น.	การฝึกให้เด็กมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบและพึ่งตนเอง
4	11.30 – 12.00 น.	การให้รางวัลและการลงโทษเด็ก
5	12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
6	13.00 – 15.00 น.	การเล่น เพลงและนิทานสำหรับเด็ก
7	15.30 – 16.00 น.	สรุปเนื้อหาหน่วยที่ 3
8	16.00 – 16.30 น.	ทำแบบทดสอบ

หมายเหตุ แต่ละหน่วยสามารถสอนโดย การบูรณาการ ยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แผนการฝึกอบรมเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย
หน่วยที่ 1 โภชนาการ

ปัญหาทางด้านโภชนาการ

1. เด็กปฐมวัยยังไม่ได้รับสารอาหารประเภทโปรตีนและแคลอรีเท่าที่ควร ยังขาดการส่งเสริมให้กินอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกาย
2. พ่อแม่ผู้ปกครองขาดความรู้ความเข้าใจการให้อาหารเสริม
3. พ่อแม่ ผู้ปกครอง ละเลยในการรักษาความสะอาดในการปรุงอาหารและความสะอาดในการให้อาหารแก่เด็กปฐมวัย

จุดมุ่งหมายของการอบรม

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมองเห็นความสำคัญของอาหารที่บริโภค
2. ส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ในด้านการจัดอาหารเสริม คุณภาพและปริมาณของอาหารที่ควรให้แก่เด็กปฐมวัยในแต่ละวัน
3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสนใจในการรักษาความสะอาดในด้านการปรุงอาหาร และการให้อาหารแก่เด็กปฐมวัย

ชื่อเรื่อง	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	วิธีสอน - กิจกรรม	สื่ออุปกรณ์	วิธีการประเมิน
1. อาหารที่บำรุงสมองและร่างกายและอาหารที่ให้โทษแก่ร่างกายของเด็ก	1. บอกผลดีของการกินอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกายได้ถูกต้อง 2. บอกผลเสียของการขาดอาหารและการกินอาหารที่ให้โทษต่อร่างกายได้ถูกต้อง 3. อธิบายถึงปริมาณอาหารที่เด็กควรได้รับในแต่ละวัน	1. อาหารที่บำรุงสมองและร่างกายของเด็ก 2. อาหารที่ให้โทษแก่สมองและร่างกายของเด็ก 3. ปริมาณอาหารเด็กที่ควรได้รับในแต่ละวัน	1. สนทนาเกี่ยวกับการกินอาหารของลูกในแต่ละวัน และในแต่ละมือ 2. อธิบายถึงการจัดอาหารหลัก 5 หมู่ ให้ถูกต้องโภชนาการ โดยใช้จริง โภชนาการ 3. ให้ผู้เข้าอบรมแบ่งกลุ่มการจัดเมนูอาหาร สำหรับลูก 3 มื้อใน 1 วัน นำเสนอหน้าชั้น โดยกระดาศแผนภูมิ 4. ผู้เข้าร่วมการอบรมช่วยกันตรวจแผนภูมิของแต่ละกลุ่ม 5. ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยช่วยกันสรุป พร้อมแจกเอกสาร 6. ร้องเพลง และคำคล้องจอง เกี่ยวกับอาหาร	1. เอกสาร คู่มือการฝึกอบรม 2. เพลงและคำคล้องจองเกี่ยวกับอาหาร 3. กระดาษบรูฟ สีเมจิก กระดาศ กาว กรรไกร	1. สังเกตจากการร่วมแสดงความคิดเห็นและสนทนา 2. จากการจัดวางแผนภูมิ เมนูอาหารในแต่ละกลุ่มของผู้เข้ารับ การอบรม
2. การปรุงอาหารและการให้อาหารแก่เด็ก	1. บอกถึงวิธีการปรุงอาหารและการรักษาความสะอาดในการปรุงอาหารได้อย่างถูกต้อง	การปรุงอาหารและการให้อาหารแก่เด็กปฐมวัย	1. ทบทวนการจัดเมนูอาหาร 2. ให้ผู้เข้ารับการอบรมอธิบายถึงวิธีการปรุงอาหารจากเมนูอาหารที่แสดงไว้ในแผนภูมิ 3. อธิบายข้อเสนอแนะในการให้อาหารเด็ก "กินผักผลไม้" 4. ร้องเพลง "กินผักผลไม้" 5. ผู้อบรมสรุป	1. แผนภูมิแสดงเมนูอาหารใน 1 วัน (3 มื้อ) 2. เพลง "กินผักผลไม้"	1. สังเกตจากการนำเสนอวิธีการปรุงอาหาร อาหาร

หน่วยที่ 2 การป้องกันและรักษาสุขภาพอนามัย

ปัญหาทางด้านสุขภาพอนามัย

1. พ่อแม่ผู้ปกครอง ขาดความรู้มองไม่เห็นความสำคัญของการให้ภูมิคุ้มกันแก่เด็ก
2. ร่างกายและเครื่องนุ่งห่มของเด็กเล็กไม่สะอาดเท่าที่ควร
3. เด็กปฐมวัยขาดการบำรุงรักษาฟันอย่างถูกวิธี ทำให้เด็กส่วนใหญ่มีสุขภาพฟัน

ที่ไม่สมบูรณ์

จุดมุ่งหมายของการอบรม

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมตระหนักถึง ความสำคัญของการสร้างภูมิคุ้มกันแก่เด็ก และรู้แหล่งที่ถูกต้องในการนำเด็กไปรับบริการ
2. ส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการอบรมสนใจในการรักษาความสะอาดร่างกาย ตลอดจนเครื่องนุ่งห่มของเด็กเล็ก
3. ส่งเสริมผู้รับการอบรมมีความรู้ที่ถูกต้องในการป้องกันและบำรุงรักษาสุขภาพฟันของเด็กเล็ก

ชื่อเรื่อง	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	วิธีสอน - กิจกรรม	สื่ออุปกรณ์	วิธีการประเมิน
1. การให้ คู่มือกัน โรคเด็ก	1. บอกถึงความสำคัญ ของการให้คู่มือกันแก่ เด็กได้ถูกต้อง 2. สามารถบอกระยะเวลา ที่ควรพาเด็กไปฉีดยาได้ ถูกต้อง 3. แสดงหรือบอกข้อควร ปฏิบัติก่อนและหลังพา เด็กไปรับคู่มือกัน	1. ความสำคัญของ การให้คู่มือกันโรค เด็ก 2. ระยะเวลาในการ พาดักไปรับคู่มือกัน 3. สิ่งที่ต้องรู้ในสมุด บันทึกการฉีดยา 4. ข้อควรปฏิบัติก่อน และหลังพาเด็กไปฉีด ยา	1. เสนอภาพเปรียบเทียบระหว่างเด็กที่แข็งแรงและเด็กที่ เป็นโรคเพื่อเป็นหัวข้อสนทนาและอภิปราย 2. สนทนาเรื่องข้อปฏิบัติก่อนและหลังการพาเด็กไปฉีดยา 3. ร้องเพลงนิจิตยา 4. ผู้อบรมสรุป	1. ภาพเด็ก แข็งแรงและเด็ก เป็นโรค 2. กราฟแสดง การอ้างอิงการ เจริญเติบโตของ เด็กปฐมวัย 3. เพลงนิจิตยา	1. ประเมินจาก การสนทนาขณะ ฝึกอบรม 2. ประเมินโดย การสัมภาษณ์ รายบุคคลเกี่ยวกับ การอ่าน กราฟ แสดงการอ้างอิง การเจริญเติบโต ของเด็กปฐมวัย

ชื่อเรื่อง	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	วิธีสอน - กิจกรรม	สื่ออุปกรณ์	วิธีการประเมิน
2. การรักษา ความสะอาด ร่างกายและ เครื่องนุ่งห่ม	1. สามารถอธิบายถึงวิธี อาบน้ำให้เด็กได้อย่าง ถูกต้อง 2. สามารถอธิบายถึงการ รักษาความสะอาดอวัยวะ ต่างๆ เครื่องนุ่งห่มและ เครื่องนอนของลูกได้ ถูกต้อง	1. ความสำคัญ ของการรักษา ความสะอาด 2. การอาบน้ำเด็ก 3. การรักษาความ สะอาด ตา หู เล็บ คม และ อวัยวะบ้นถ่าย 4. การรักษาความ สะอาดของ เครื่องนุ่งห่ม เครื่องนอนของ เด็กเล็ก 5. การฝึกให้เด็ก รู้จักรักษาความ สะอาดตนเอง	1. สนทนาเรื่องความสะอาดเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย และ การเรียนของเด็ก 2. อธิบายถึงวิธีทำความสะอาดร่างกายและการรักษาความ สะอาดของเครื่องนุ่งห่ม เครื่องนอนของเด็ก 3. สนทนาและอภิปรายร่วมกันและให้แต่ละคนเสนอวิธีการ ส่งเสริมให้เด็กรักษาความสะอาดด้วยตนเอง โดยผู้อบรม อธิบายเพิ่มเติมส่วนบทพร้อม 4. ร้องเพลง “ความสะอาด” 5. ผู้อบรมสรุป	1. คู่มือ ประกอบ ฝึกอบรบ 2. ภาพ ประกอบ รักษาความ สะอาดของ ร่างกาย เครื่องนุ่งห่ม เครื่องนอน 3. เพลงความ สะอาดและเพลง การช่วยเหลือ ตนเอง	1. ประเมินจาก การสนทนาและ อภิปราย 2. จากการพูดคุย ซักถาม การพูดคุย กับลูกอย่างไม่เป็น ทางการ

หน่วยที่ 3 การส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

ปัญหาทางด้านพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

1. พ่อแม่ผู้ปกครองส่วนใหญ่มองไม่เห็นถึงความสำคัญของการส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่างๆ ของเด็กปฐมวัย
2. เด็กปฐมวัยส่วนมากขาดการส่งเสริมให้มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ และการฟังตนเอง
3. เด็กปฐมวัยส่วนใหญ่ไม่ได้รับการส่งเสริมให้มีการเล่นหรือมีของเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่างๆ
4. พ่อแม่ผู้ปกครองขาดความสนใจในการวางพื้นฐานด้านพัฒนาการทางจริยธรรมให้แก่เด็กปฐมวัย

จุดมุ่งหมายของการอบรม

1. เพื่อให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญที่ควรส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่างๆ ของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อให้คำแนะนำในการอบรมเด็กปฐมวัยให้เป็นคนมีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ และรู้จักฟังตนเอง
3. เพื่อแนะนำวิธีการให้รางวัลและการลงโทษที่เหมาะสมอันเป็นการเสริมแรงในการอบรมจริยธรรมให้เกิดกับลูกหลานของตน
4. เพื่อให้ผู้ปกครองเห็นประโยชน์เกี่ยวกับของเล่นเด็กปฐมวัย
5. เพื่อแนะนำวิธีการเล่นกับเด็กเล็ก แนะนำของเล่นที่มีประโยชน์หาง่าย และสามารถประดิษฐ์มาจากวัสดุเหลือใช้ มาสร้างเป็นของเล่นสำหรับเด็กเล็ก
6. เพื่อเสนอนิทานและเพลงที่เหมาะสมสำหรับเด็กให้แก่ผู้ปกครอง

ชื่อเรื่อง	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	วิธีสอน - กิจกรรม	สื่ออุปกรณ์	วิธีการประเมิน
1. ความสำคัญของการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย	1. บอกถึงความสำคัญของการพัฒนาการเด็กได้ 2. อธิบายถึงพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กปฐมวัยได้ 3. บอกถึงผลเสียที่เด็กไม่ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการได้ถูกต้อง	1. พัฒนาการด้านต่างๆ ในช่วง 3 - 5 ปี 2. ผลเสียจากการที่เด็กไม่ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการ 3. บอกถึงผลเสียที่เด็กไม่ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการได้ถูกต้อง	1. เสนอภาพการพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก 3 - 5 ปี เพื่อบรรยายเชิงสนทนาถึงหัวข้อ "หากเด็กไม่ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการในช่วงนี้จะเป็นอย่างไร" 2. เสนอภาพเหตุการณ์ที่ควรได้รับการแก้ไข (ซึ่งเป็นผลมาจากอาการไม่ได้รับการส่งเสริมที่ถูกต้อง) เพื่อบรรยายเชิงสนทนา 3. ร้องเพลงและแสดงท่าประกอบเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ 4. ผู้อบรมสรุป	1. คู่มือการฝึกอบรม 2. ภาพพัฒนาการเด็กในด้านต่างๆ 3. เพลงส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ	1. ประเมินจากการร่วมสนทนาและแสดงความคิดเห็นในขณะอบรม 2. ประเมินจากการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
2. การเลี้ยงดูให้ลูกมี EQ สูงและการเลี้ยงลูกที่เหมาะสม	1. บอกถึงวิธีเลี้ยงดูเพื่อให้ลูกมี EQ สูงได้ถูกต้อง 2. ยกตัวอย่างลักษณะของเด็กที่มี EQ สูงได้ถูกต้องเหมาะสม 3. ยกตัวอย่างลักษณะของการเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสมได้ถูกต้อง 4. บอกถึงผลเสียของการเลี้ยงดูลูกที่ไม่เหมาะสมตามที่ยกตัวอย่างได้ถูกต้อง	1. การเลี้ยงดูลูกให้ มี EQ สูง 2. ลักษณะของการเลี้ยงดูลูกที่ไม่เหมาะสมและผลเสียที่ตามมา 3. พฤติกรรมบางอย่างของพ่อแม่และผู้ใกล้ชิดที่ยังงัดข้อวางพัฒนาการของเด็ก	1. เสนอภาพเหตุการณ์ที่ถูกให้มี EQ สูง 2. ร่วมกันเล่าประสบการณ์ในการอบรมเลี้ยงดูของตน และช่วยกันพิจารณาว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ 3. ร้องเพลงดมหายใจ และเพลงดอกไม้บาน เพื่อฝึกสมาธิ 4. ผู้อบรมสรุป	1. คู่มือการฝึกอบรม 2. ภาพประกอบการเลี้ยงดูให้มี EQ สูง 3. เพลงดมหายใจ และเพลงดอกไม้บาน	1. ประเมินจากการร่วมสนทนาและแสดงความคิดเห็นในขณะอบรม 2. ประเมินจากการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

ชื่อเรื่อง	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	วิธีสอน - กิจกรรม	สื่ออุปกรณ์	วิธีการประเมิน
3. การฝึกหัดให้เด็กมีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบและพึ่งตนเอง มีความรับผิดชอบและพึ่งตนเองได้	1. บอกถึงวิธีการฝึกหัดให้เด็กมีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบและพึ่งตนเอง พร้อมยกตัวอย่างให้เห็นจริงได้	1. ความสำคัญของการมีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ และสามารถพึ่งตนเอง 2. วิธีฝึกหัดเด็กให้มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบและพึ่งตนเองได้	1. แสดงภาพประกอบตัวอย่างถึงวิธีการในการฝึกหัดเด็ก เพื่อร่วมสนทนา 2. ให้ผู้รับการอบรมช่วยกันเสนอวิธีการที่สามารถฝึกเด็กให้มีความรับผิดชอบได้ 3. ร้องเพลงระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และการพึ่งตนเอง	1. คู่มือการฝึกอบรม 2. เพลงระเบียบวินัย ความรับผิดชอบต่อตนเอง	1. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรม การสนทนาและแสดงความคิดเห็น
4. วิธีการให้รางวัลและการลงโทษเด็กปฐมวัย	1. บอกจุดมุ่งหมายของการให้รางวัลและการลงโทษเด็กปฐมวัยได้ 2. บอกหลักการให้รางวัลและการลงโทษพร้อมกับการให้รางวัลและยกตัวอย่างได้	1. จุดมุ่งหมายของการให้รางวัลและการลงโทษเด็กปฐมวัย 2. หลักของการให้รางวัลและการลงโทษเด็กปฐมวัย 3. ตัวอย่างของการให้รางวัลและการลงโทษที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม	1. สนทนาเกี่ยวกับกิจกรรมเลี้ยงดูเด็กและการปรับพฤติกรรมเด็กโดยวิธีให้รางวัลและการลงโทษเด็ก 2. แสดงภาพประกอบตัวอย่างของวิธีการให้รางวัลและการลงโทษเพื่อร่วมสนทนา 3. ร่วมกันเสนอตัวอย่างที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมของการให้รางวัลและการลงโทษเด็กปฐมวัย 4. ผู้อบรมสรุป	1. คู่มือฝึกอบรม 2. ภาพประกอบการฝึกอบรม	1. ประเมินจากความร่วมมือและการร่วมสนทนา และแสดงความคิดเห็นในขณะอบรม

ชื่อเรื่อง	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	วิธีสอน - กิจกรรม	สื่ออุปกรณ์	วิธีการประเมิน
5. การเล่นของเด็กปฐมวัย	1. บอกถึงประโยชน์ของการที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้ถูกต้อง 2. อธิบายถึงวิธีการเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่างๆ ได้ถูกต้อง	1. ประโยชน์ของการเล่น 2. การเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่างๆ ของเด็กปฐมวัย 3. ของเล่นที่เหมาะสมสำหรับเด็กแต่ละวัย	1. สนทนาเกี่ยวกับการเล่นของเด็กถึงประโยชน์ของการเล่น 2. ร่วมกันบอกชื่อและวิธีการเล่นของเด็กในท้องถิ่น พร้อมร่วมกันพิจารณาประโยชน์ของการเล่นแต่ละชนิด 3. สาธิตและให้ผู้เข้ารับการอบรมร่วมปฏิบัติเกี่ยวกับการเล่นที่ผู้ปกครองสามารถเล่นกับเด็กได้ 4. ร่วมกันประดิษฐ์ของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย 5. ร้องเพลงการเล่น ผู้อบรมสรุป	1. คู่มือการฝึกอบรม 2. ภาพประกอบการเล่น 3. เศษวัสดุเพื่อนำมาประดิษฐ์ของเล่น 4. เพลงการเล่น	1. ประเมินจากการร่วมสนทนาขณะเข้าอบรม 2. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมขณะเข้าอบรม
6. เพลงสำหรับเด็กปฐมวัย	1. บอกถึงความสำคัญของเพลงสำหรับเด็กปฐมวัย 2. สามารถเลือกเพลงได้เหมาะสมกับวัยของลูกตนเอง	1. ความสำคัญของเพลงเด็กปฐมวัย 2. เพลงสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีในท้องถิ่น 3. การเลือกเพลงให้เด็กร้อง	1. สนทนาเกี่ยวกับเพลงสำหรับเด็กและความสำคัญของเพลง 2. ร่วมกันบอกเพลงสำหรับเด็กร้องอยู่ในท้องถิ่นหรือเพลงที่ลูกตนชอบร้อง ประกอบการสนทนา 3. สนทนาเพลงสำหรับเด็กปฐมวัย และผู้เข้าอบรมร่วมกันร้องเพลงและแสดงท่าทางประกอบ 4. เปิดเพลงให้ผู้เข้าอบรมได้ฟังในระหว่างการอบรมทุกวัน	1. คู่มือการฝึกอบรม 2. เพลงสำหรับเด็กปฐมวัย	1. ประเมินจากสนทนาและเข้าร่วมกิจกรรมในขณะทำการอบรม

ชื่อเรื่อง	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	วิธีสอน - กิจกรรม	สื่ออุปกรณ์	วิธีการประเมิน
7. นิทานสำหรับเด็กปฐมวัย	1. บอกถึงความสำคัญ ของนิทานและการเลือก นิทานสำหรับเด็กได้ 2. สามารถเลือกนิทาน สำหรับเด็กปฐมวัยได้	1. ความสำคัญของ นิทานสำหรับเด็ก ปฐมวัย 2. นิทานสำหรับเด็ก ที่มีในท้องถิ่น 3. การเลือกนิทาน สำหรับเด็กปฐมวัย	1. ร่วมกันบอกนิทานและเนื้อเรื่องของนิทานสำหรับเด็กเล็กที่มี อยู่ในท้องถิ่น 2. เสนอตัวอย่างนิทานสำหรับเด็กเล็กเพื่อสนทนาประกอบถึง วิธีการเลือกนิทาน 3. สาธิตการเล่านิทานสำหรับเด็ก	1. คู่มือการ ฝึกอบรม 2. ภาพประกอบ การเล่านิทาน	1. ประเมินจาก การเข้าร่วม กิจกรรมในขณะ การฝึกอบรม

หลักสูตรการฝึกอบรมการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยสำหรับผู้ปกครอง จังหวัดมหาสารคาม

หลักการและเหตุผล

การอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นหน้าที่สำคัญยิ่งของพ่อแม่ ผู้ปกครอง โดยเฉพาะเด็กแรกเกิดถึงอายุ 5 ปี เป็นช่วงที่สำคัญของการเจริญเติบโตทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ฉะนั้นการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการเด็กในช่วงนี้ อย่างถูกต้องเหมาะสมย่อมส่งผลให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาพ่อแม่ ผู้ปกครอง ให้มีความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติตนต่อเด็กปฐมวัย จึงได้พัฒนาหลักสูตรการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและแนวทางปฏิบัติตนในการเลี้ยงดูลูกให้ถูกต้องเหมาะสม ในการส่งเสริมให้เด็กมีการเจริญเติบโต และพัฒนาการตามวัยและความสามารถตามศักยภาพของเด็กแต่ละคนอย่างมีคุณภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยสำหรับผู้ปกครอง จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อหลักสูตรการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ที่เรียนอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน บ้านเชิง อบต. เสือเต่า ตำบลเสือเต่า อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม

เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในหลักสูตรฝึกอบรม การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย มีรายละเอียดของเรื่องต่างๆ ที่จะใช้ในการฝึกอบรม จำนวน 3 หน่วย 12 เรื่อง ดังนี้

หน่วยที่ 1 หน่วยโภชนาการ ประกอบด้วย 2 เรื่องดังนี้

1. อาหารที่บำรุงสมองและร่างกาย และอาหารที่ให้โทษแก่ร่างกายของเด็กเล็ก
2. การปรุงอาหารและการให้อาหารเด็กเล็ก

หน่วยที่ 2 การป้องกันและรักษาสุขภาพอนามัย ประกอบด้วย 3 เรื่อง ดังนี้

1. การให้ภูมิคุ้มกันโรคเด็ก
2. การรักษาความสะอาดร่างกายและเครื่องนุ่งห่ม
3. สุขภาพฟัน

หน่วยที่ 3 การส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 7 เรื่องดังนี้

1. ความสำคัญของการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย
2. การเลี้ยงดูลูกให้มี EQ สูงและการเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม
3. การฝึกหัดให้เด็กมีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ และพึ่งตนเองได้
4. วิธีการให้รางวัลและลงโทษเด็กปฐมวัย
5. การเล่นของเด็กปฐมวัย
6. เพลงสำหรับเด็กปฐมวัย
7. นิทานสำหรับเด็กปฐมวัย

การดำเนินการ

การอบรมผู้ปกครองใช้เวลา 2 วัน ระหว่างวันที่ 2-3 พฤษภาคม พ.ศ. 2550 วันละ 7 ชั่วโมง ช่วงเวลา 8.30 น. - 16.30 น. รวม 14 ชั่วโมง มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

ให้ความรู้ความเข้าใจโดยการบรรยาย สาธิต อภิปราย ระดมสมอง ทำงานกลุ่ม ปฏิบัติจริง แสดงความคิดเห็นในการทำกิจกรรม

สื่อและอุปกรณ์

สื่อที่ใช้ประกอบการฝึกอบรม มีดังนี้คือ

1. หนังสือภาพประกอบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยสำหรับผู้ปกครอง
2. เอกสารประกอบการฝึกอบรม
3. หุ่นจำลอง
4. ของจริง
5. CD เพลง
6. กระดาษ กรรไกร ปากกาเมจิก กระดาษขาว

การวัดประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้ คือ

1. แบบสำรวจข้อมูลผู้เข้ารับการอบรม
2. แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ เรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย
3. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อกิจกรรมการฝึกอบรม เรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย สำหรับผู้ปกครอง จังหวัดมหาสารคาม เพื่อให้การวิจัยบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การสร้างหลักสูตรการฝึกอบรม การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย สำหรับผู้ปกครอง จังหวัดมหาสารคาม

ขั้นที่ 2 การทดลองใช้หลักสูตรการฝึกอบรม การอบรมเลี้ยงดูสำหรับผู้ปกครอง จังหวัดมหาสารคาม

ขั้นที่ 3 การปรับปรุงและนำเสนอหลักสูตรฝึกอบรม การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย สำหรับผู้ปกครอง จังหวัดมหาสารคาม

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้ปกครองที่เข้ารับการฝึกอบรม การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย มีความรู้ความเข้าใจหลังการเข้าอบรมสูงกว่าก่อนเข้ารับการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีระดับมากที่สุดเรียงจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมสามารถนำไปปฏิบัติได้ วิธีการอบรมทำให้มีประสบการณ์การฝึกอบรมมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมและแสดงความคิดเห็น มีความเข้าใจในเนื้อหาและวิธีการ และพอใจเอกสารที่ได้รับ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ผู้ปกครองเห็นว่าเป็นวิธีการฝึกอบรมที่ดีมาก สื่อที่ใช้เหมาะสม อยากให้มีการอบรมแก่ผู้ปกครองอีก

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย สำหรับผู้ปกครอง จังหวัดมหาสารคาม มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย สำหรับผู้ปกครอง และศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อหลักสูตรการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย หลังจากดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรในการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปและอภิปรายผลได้ดังนี้

การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ทำให้ได้หลักสูตรที่ใช้ในการฝึกอบรมผู้ปกครองเด็กปฐมวัยมีประสิทธิภาพ และเหมาะสมในเชิงเนื้อหา ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจสูงขึ้นกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากเนื้อหาที่จัดขึ้นได้ตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง มีบรรยากาศการเรียนรู้อย่างเป็นกันเอง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ให้การอบรมล้วนแต่เป็นผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหาที่อบรม ขณะเดียวกันผู้เข้ารับการอบรมได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมหลายอย่างเป็นการฟัง การบรรยาย โดยใช้ภาพประกอบ การเล่นเกม การร้องเพลง การสาธิต การเล่านิทาน การผลิตสื่อ ประกอบการเล่านิทาน การแบ่งกลุ่มระดมสมอง ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้แบบผู้เรียนมีส่วนร่วม และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธาทิพย์ เมืองสุข (2541) พบว่า หลังจากการทดลองใช้โปรแกรมฯ การฝึกอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยทารกในสถานรับเลี้ยงเด็ก ผู้ให้การเลี้ยงดูมากกว่าร้อยละ 80 มีความพึงพอใจมากต่อการเข้าร่วมโปรแกรมฯ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร กัญชนะและคณะ (2549) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการให้ความรู้แก่พ่อแม่ผู้ปกครอง ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กต่ำกว่า 3 ปี ผลการศึกษาพบว่าผู้ปกครองทุกคนมีความพึงพอใจในการรับความรู้ โดยให้พ่อแม่ผู้ปกครองมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำไปใช้

การวิจัยครั้งนี้พบว่าหลักสูตรการฝึกอบรม การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเป็นหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ผู้ปกครองที่เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยสูงขึ้น และผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมการอบรมอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับผู้สนใจที่จะนำหลักสูตรการอบรมเลี้ยงดูไปใช้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้

1.1 หลักสูตรการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยฉบับนี้ ควรนำไปใช้อบรมผู้ปกครองก่อนเริ่มปีการศึกษาใหม่ นอกจากจะเป็นให้ความรู้ผู้ปกครองแล้ว ยังเป็นการเตรียมเด็กก่อนที่จะส่งเข้าไปเรียนที่ศูนย์เด็กฯ จะช่วยให้เด็กปรับตัวดีขึ้น ซึ่งจะลดปัญหาการกลัวการไปโรงเรียนของเด็ก และเป็นการสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้ปกครองกับครู

1.2 ในการอบรมผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ถ้าจัดให้ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็ก (ผ.ค.ค.) ได้มีโอกาสได้เข้าร่วมอบรมด้วย จะช่วยให้บรรยากาศในการอบรมมีความกระตือรือร้นขึ้น เพราะได้เปิดโอกาสให้ครูและผู้ปกครอง ได้สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน และมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้านกับโรงเรียน

1.3 ควรมีการนำหลักสูตรฉบับนี้ไปใช้อบรมผู้ปกครองเด็กปฐมวัย จังหวัดมหาสารคามอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการสร้างองค์ความรู้ให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนในการเลี้ยงดูลูก เพื่อให้เป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาวิจัย โดยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม การอบรมเลี้ยงดูสำหรับผู้ปกครองเด็กวัยประถมศึกษาและเด็กวัยรุ่น

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัย การติดตามผลในการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย ในองค์การบริหารส่วนตำบล มหาสารคาม เขต 2

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ง

- หนังสือภาพประกอบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย เล่มที่ 1 เรื่อง การเอาใจใส่ดูแลสุขภาพกายและใจของเด็ก
- หนังสือภาพประกอบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย เล่มที่ 2 เรื่อง การเสริมสร้างสุขนิสัยให้แก่เด็กปฐมวัย
- หนังสือภาพประกอบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย เล่มที่ 3 เรื่อง พัฒนาการของเด็กปฐมวัยและการส่งเสริมพัฒนาการ เล่มที่ 4
- เพลง คำคล้องจอง นิทาน และการเล่นของเด็กปฐมวัย

หนังสือภาพประกอบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย

เล่มที่ 1

เรื่อง

การเอาใจใส่ดูแลสุขภาพกายและใจของเด็ก

โดย รองศาสตราจารย์ สุมาลัย วงศ์เกษม

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์

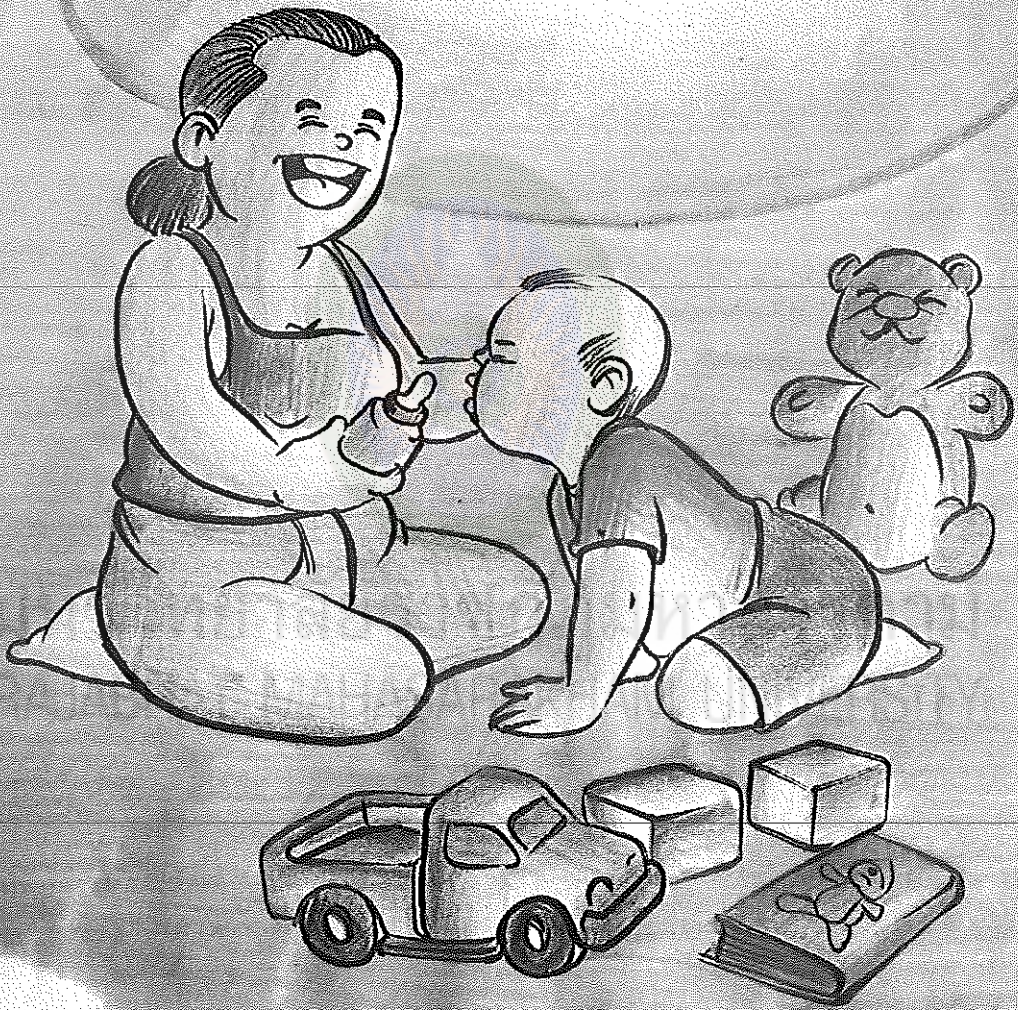
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ประกอบการวิจัยเรื่อง

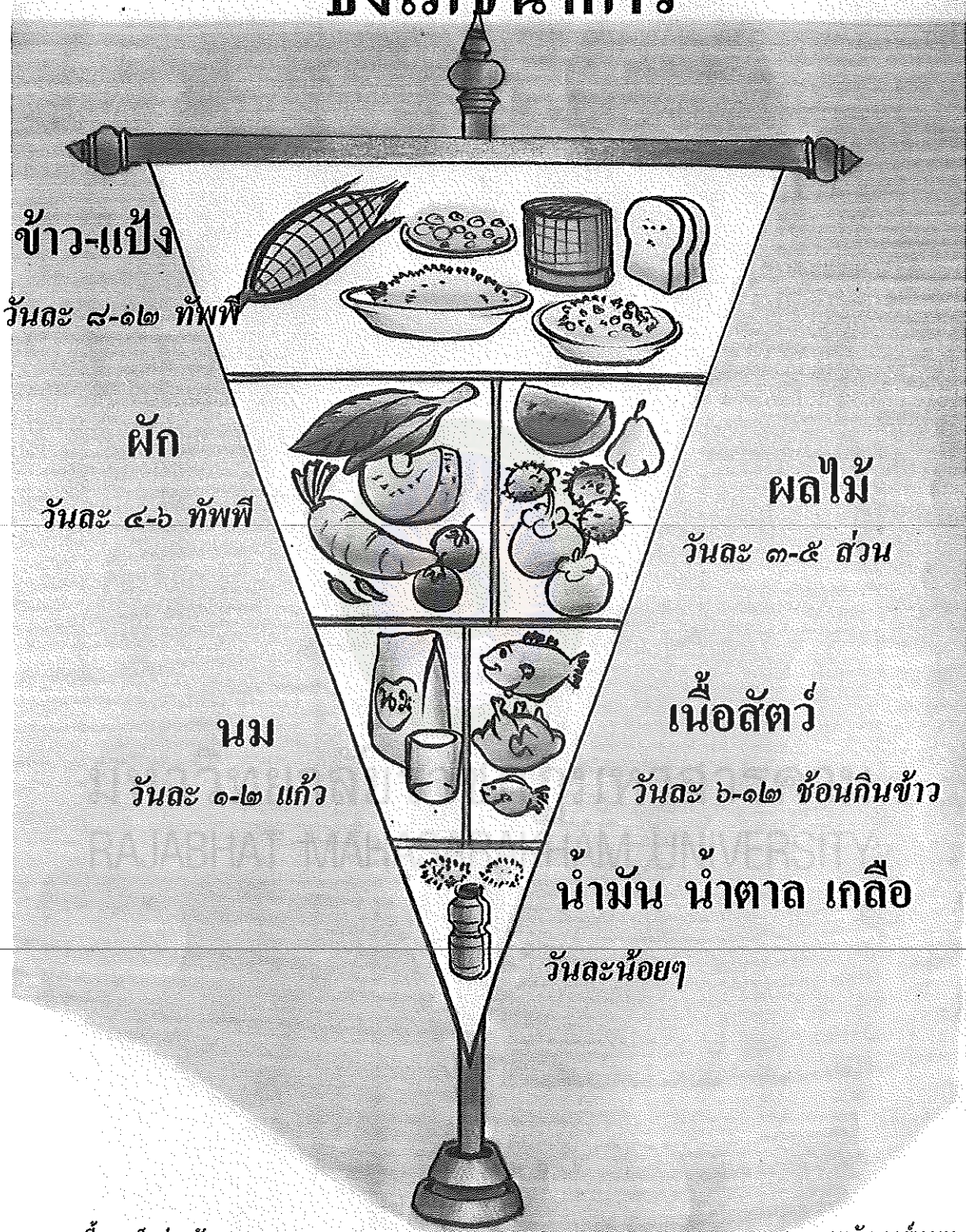
การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย

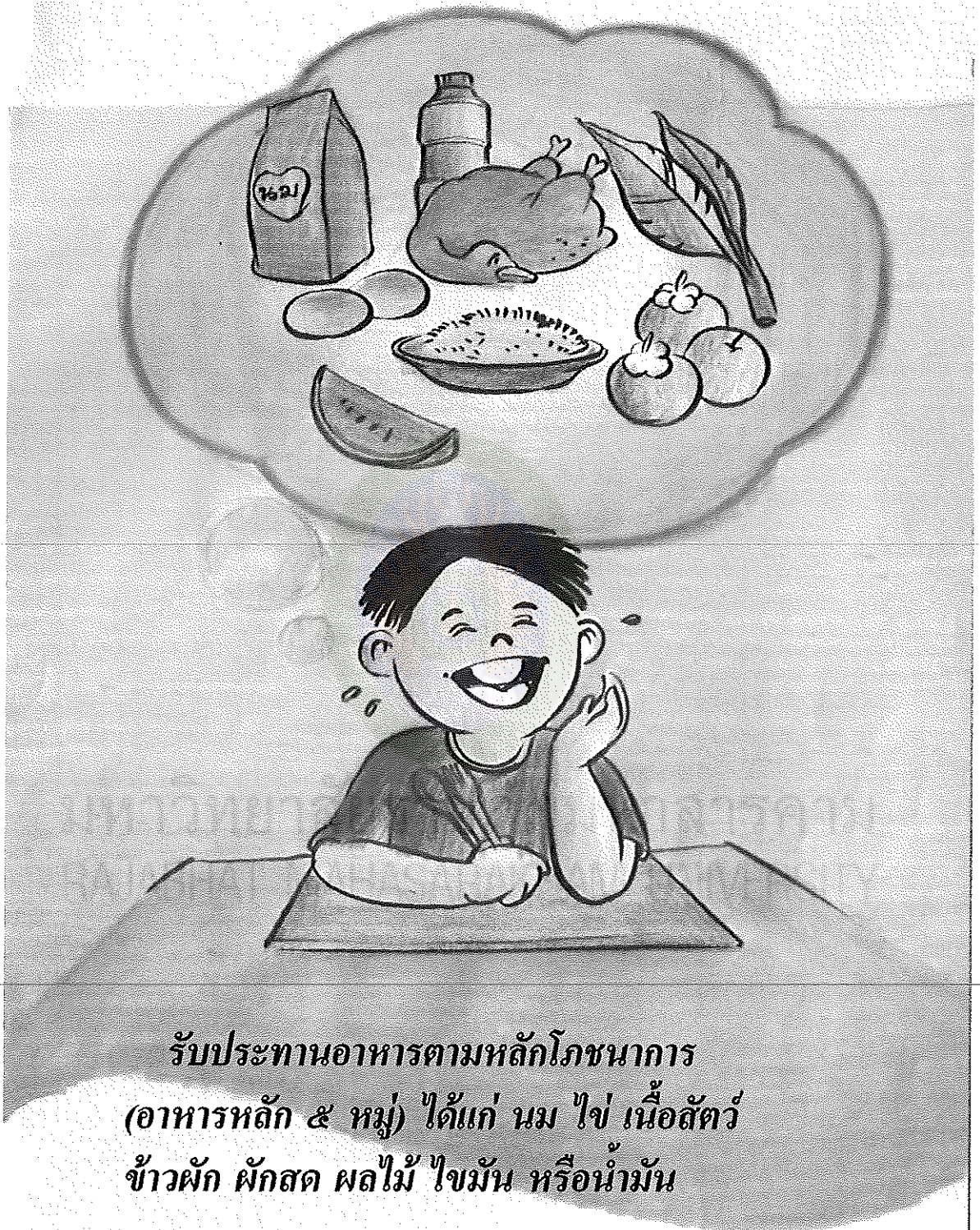
สำหรับผู้ปกครองจังหวัดมหาสารคาม

การเอาใจใส่ดูแลสุขภาพกาย และใจของลูก

ธงโภชนาการ

รับประทานอาหารตามหลักโภชนาการ
(อาหารหลัก & หมู) ได้แก่ นม ไข่ เนื้อสัตว์
ข้าวผัก ผักสด ผลไม้ ไขมัน หรือน้ำมัน

การดูแลสุขภาพช่องปากของเด็ก

โรคฟันผุ

การแปรงฟัน

การตรวจฟันเด็ก

หนังสือภาพประกอบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย

เล่มที่ 2

เรื่อง

การเสริมสร้างสุขนิสัยให้แก่เด็กปฐมวัย

โดย รองศาสตราจารย์ สุมาลัย วงศ์เกษม

สาขาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ประกอบการวิจัยเรื่อง

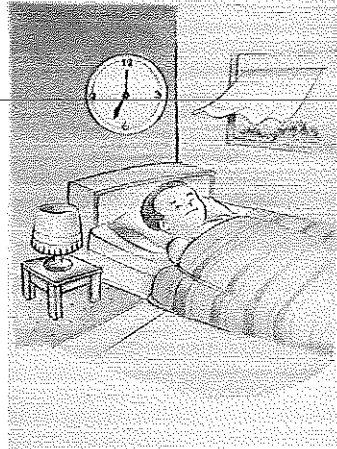
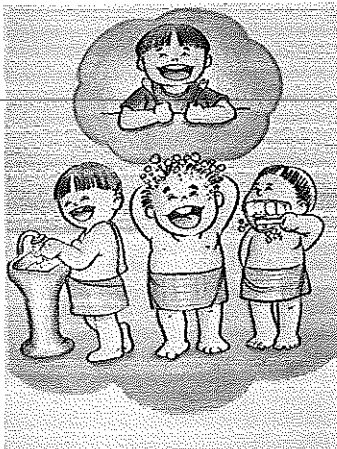
การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย

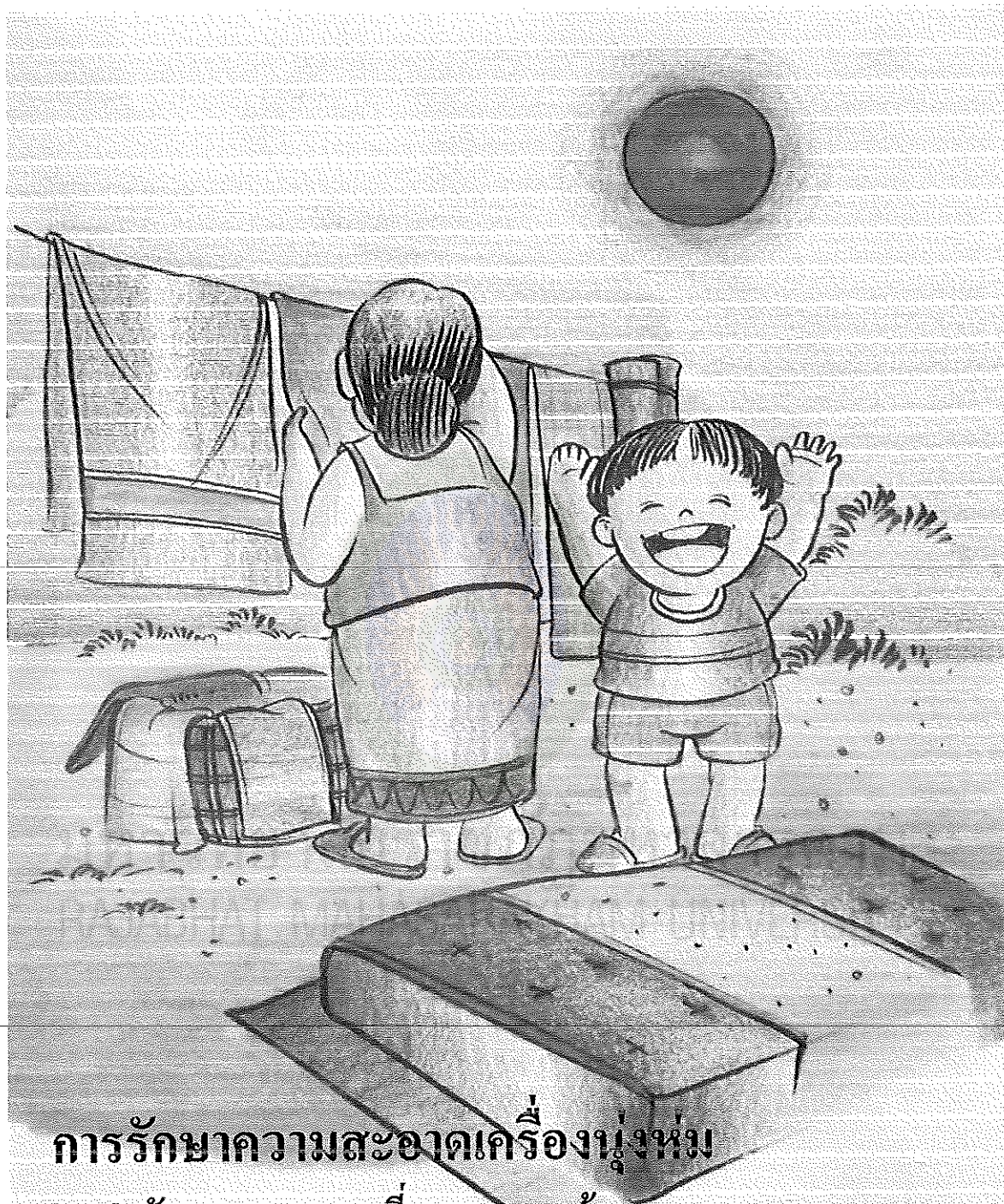
สำหรับผู้ปกครองจังหวัดมหาสารคาม

การเตรียมสร้างสุขุมิและ ให้แก่ เด็กปฐมวัย

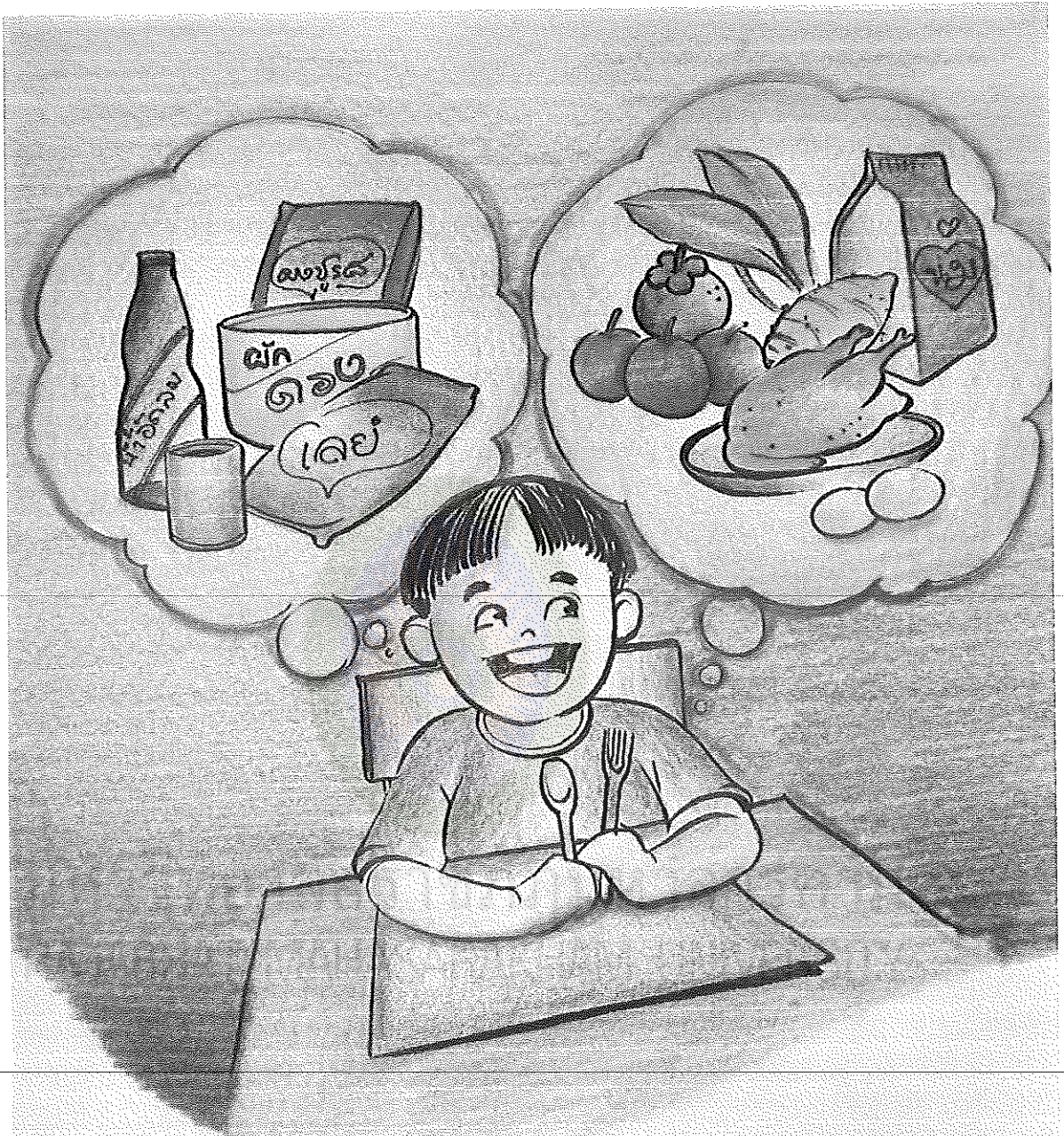
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

การรักษาความสะอาดเครื่องนุ่งห่ม

- รักษาความสะอาดที่นอน หมอนมุ้ง
- สวมเสื้อผ้าไม่เปียกชื้น

การเสริมสร้างสุขนิสัยการบริโภค

- เลือกรับประทานอาหารที่มีคุณค่า ครบหลัก 5 หมู่
- หลีกเลี่ยงอาหารหมักดอง อาหารใส่สารปรุงแต่ง

หนังสือภาพประกอบการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย

เล่มที่ 3

เรื่อง

พัฒนาการของเด็กปฐมวัยและการส่งเสริมพัฒนาการ

โดย รองศาสตราจารย์ สุมาลัย วงศ์เกษม

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์

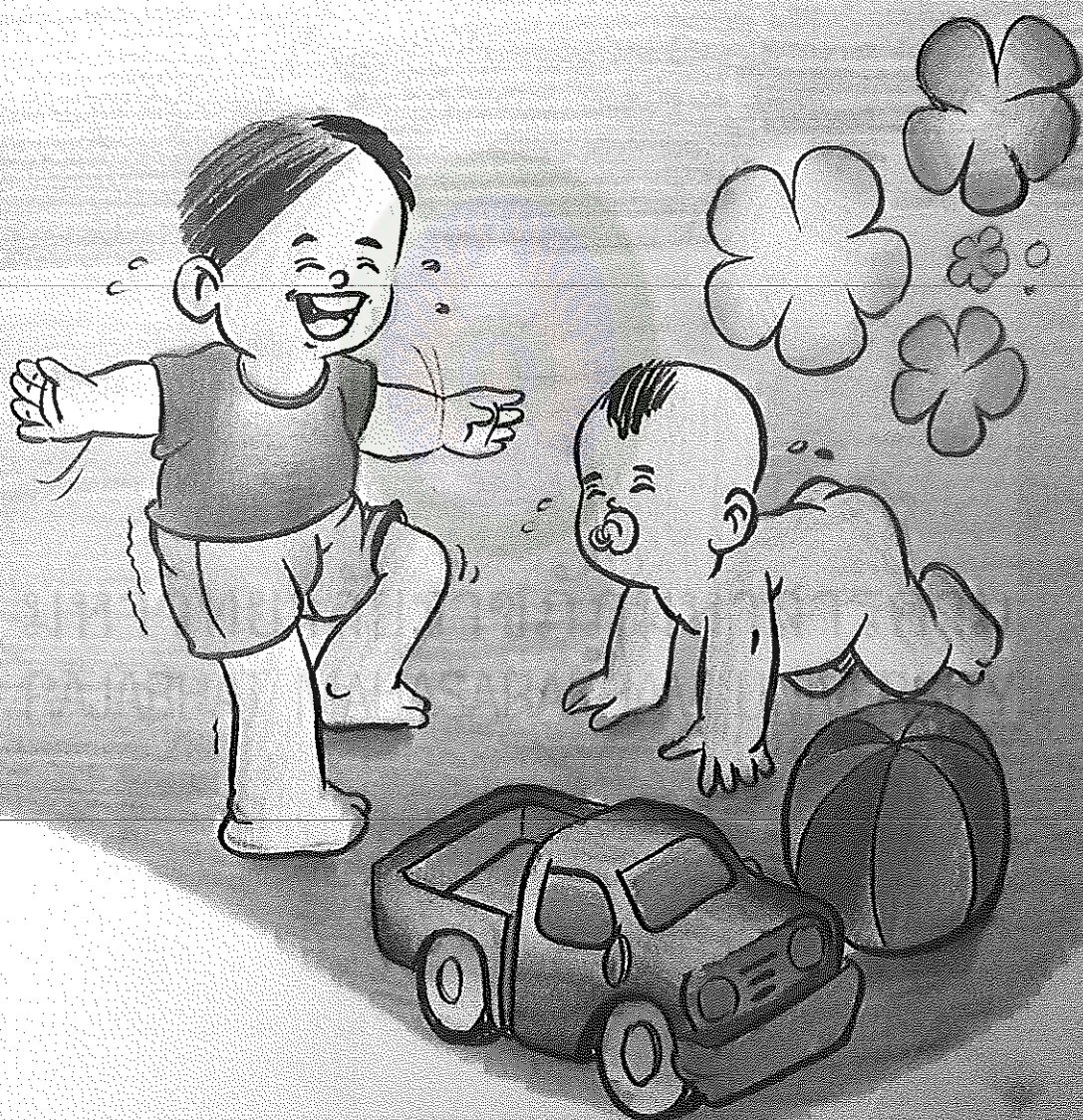
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

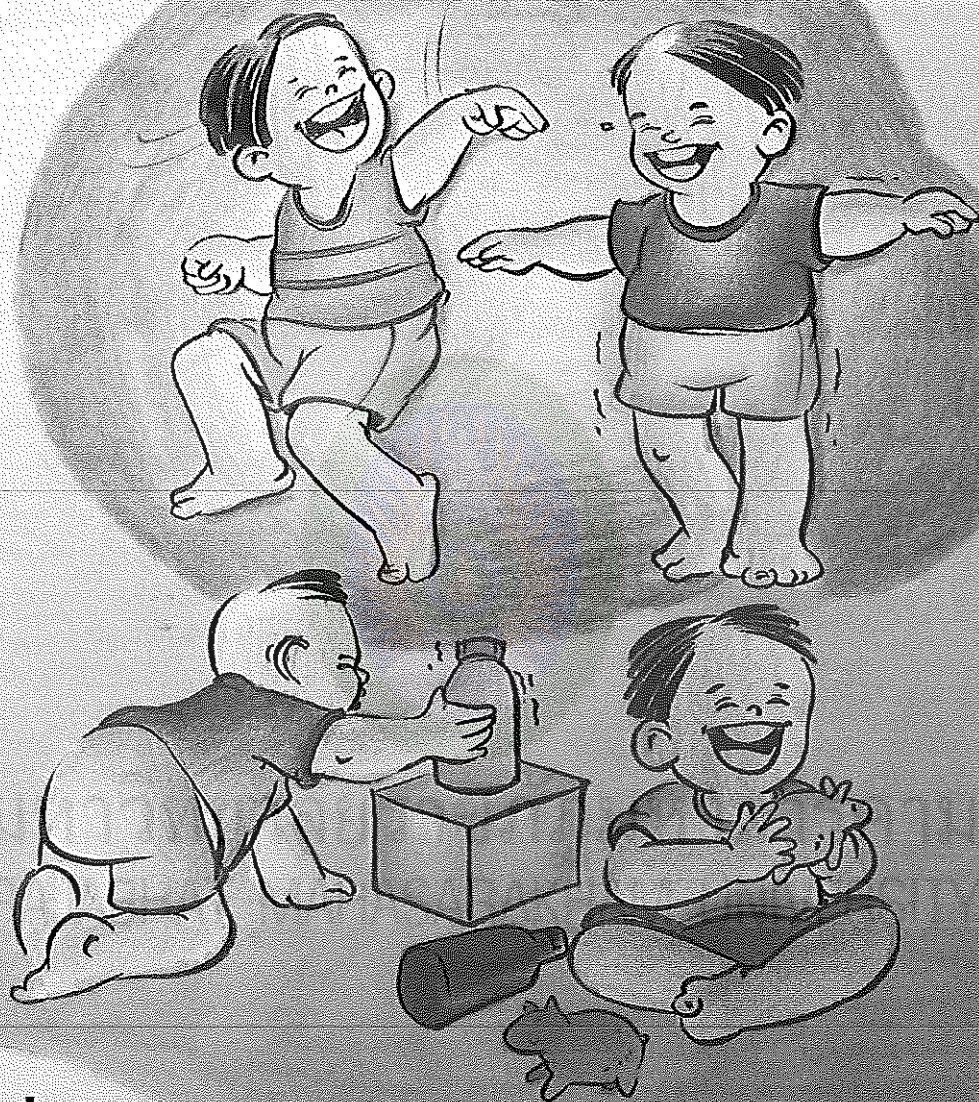
ประกอบการวิจัยเรื่อง

การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย

สำหรับผู้ปกครองจังหวัดมหาสารคาม

พัฒนาการของเด็กปฐมวัย และการส่งเสริมพัฒนาการ

ด้านร่างกาย

ความสามารถในการทรงตัว ในอิริยาบถต่างๆ
 การเคลื่อนไหว การนั่ง การยืน การกระโดด
 การใช้มือ ตา ประสานกัน ในการทำกิจกรรม
 การหยิบจับ จีดเขียน ปั้นประติมากรรม

ด้านสังคม

ความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น
 การปรับตัว การร่วมมือกับผู้อื่น
 ความรับผิดชอบ เป็นตัวของตัวเอง

ด้านจิตวิญญาณ

ความสามารถในการรู้จักคุณค่าของชีวิต

สิ่งแวดล้อม สุนทรียภาพ วัฒนธรรม

และการมีคุณธรรม ความเมตตา กรุณา ความซื่อสัตย์

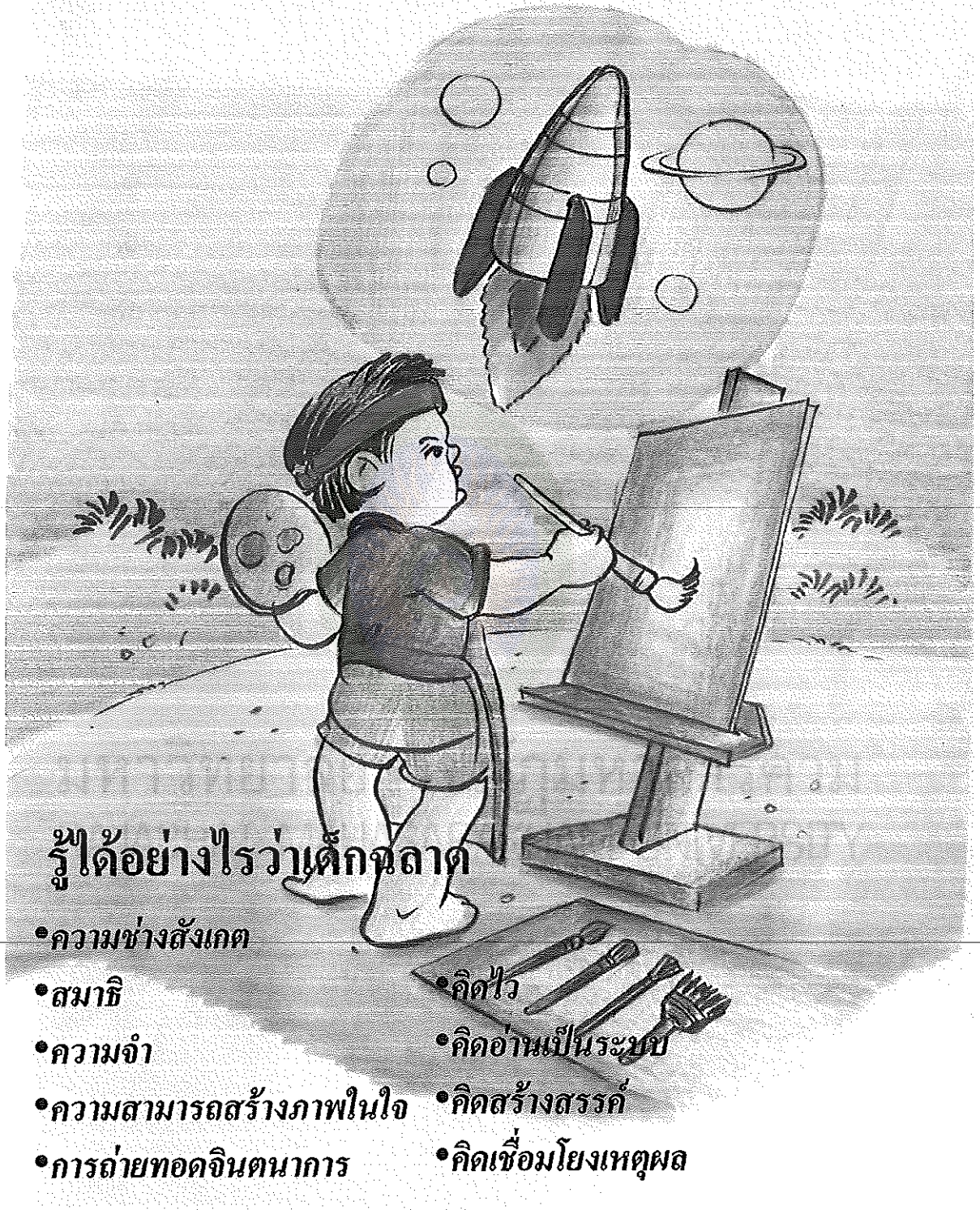
การเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย

รศ. สุมาลัย วงศ์เกษม

เด็กที่มีความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) เป็นอย่างไร

- รู้จักอารมณ์ตัวเอง
- จัดการกับอารมณ์ตัวเอง สามารถรอคอย อดทนได้
- สร้างแรงจูงใจให้แก่ตนเองได้
- มองโลกในแง่ดี
- สามารถเข้าใจ รับรู้อารมณ์ ความต้องการของผู้อื่น
- มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น

รู้ได้อย่างไรว่าเด็กฉลาด

- ความช่างสังเกต
- สมาธิ
- ความจำ
- ความสามารถสร้างภาพในใจ
- การถ่ายทอดจินตนาการ
- คิดไว
- คิดอ่านเป็นระบบ
- คิดสร้างสรรค์
- คิดเชื่อมโยงเหตุผล

ปัจจัยที่มีผลต่อความฉลาดทางสติปัญญาและอารมณ์

- การได้รับสารอาหารที่ครบถ้วน
- การสัมผัสโอบกอดเด็กด้วยความรัก
- การพักผ่อนหลับนอนที่เพียงพอ
- การได้ฟังนิทาน เสียงเพลงและดนตรี
- การเล่นและออกกำลังกาย
- สภาพแวดล้อม สะอาด ปลอดภัย ส่งเสริมการเรียนรู้

ปัจจัยยับยั้งการพัฒนาคความฉลาด

- อุบัติเหตุและสารพิษ
- ความเครียด
- การเลี้ยงดูแบบเข้มงวดเกินไป กลัว โกรธนานๆ ถูกบังคับ
ตำหนิติเตียนบ่อยๆ

การเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย

รศ. สุมาลัย วงศ์เกษม

เพลง คำคล้องจอง นิทาน และการเล่นของเด็ก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เพลงและคำกล้องจอง

ประกอบการสอน เรื่อง

- อาหาร
- ภูมิคุ้มกันโรค
- การรักษาความสะอาด
- การรักษาฟัน
- ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก
- ฝึกระเบียบวินัย รับผิดชอบ และพึ่งพาตนเอง
- การเล่น

1. เพลงอาหารอนามัย

ใจ

ฉันคือใจไม่สลดหมองคนัก เด็กรู้จักฉันยิ่งดีราคาสูง ต้มก็ได้ ทอดก็ได้ เข้าใจปรุง ส่วนบำรุง
ร่างกายเติบโตใหญ่เอย

นม

ฉันคือนมวัวบริสุทธิ์สะอาด ที่สามารถบำรุงเด็กเล็กๆ หน้า ตื่นตอนเช้า อิ่มด้วยช่วยกายา
ให้แข็งแรงต่อต้านโรคภัยเอย

ผักกาดขาว

ฉันคือผักกาดขาวใบยาวหยิก ใก้ชอบจิกกินเล่นเป็นนิจลิน เขาปลูกไว้ใขงามอยู่ตามดิน
เมื่อได้กินช่วยกระดูกให้แข็งแรง

กล้วย

ฉันคือกล้วยน้ำว้า แสนน่ากิน พอได้ยื่นชื่อฉันเด็กถามหา รสก็หวานมีประโยชน์เหลือคณา
ควรที่นำกินประจำทั้งเช้าเย็น

มะเขือเทศ

ฉันคือมะเขือเทศพิเศษแท้ กินแล้วแก้กระหาย ได้นะเด็กเอ๊ย ทำกับข้าวก็อร่อยอย่าละเลย
ไม่อยู่เฉยบำรุงผิวเปร่งปรังเอย

ข้าว

ฉันคือข้าวที่เส็กกินทุกเวลา ช่วยกายาเติบโตใหญ่ให้แข็งแรง ข้าวใส่มอบคให้เสร็จเมล็ดที่แข็งแรง
กลายเป็นแป้งทำขนมอร่อยเอย

ส้ม

ฉันคือส้มผลกลมเหลืองอร่าม ได้ยินนามเด็กนิยมแสนชมชื่น รสก็หวานส่วนเมล็ด
อย่าได้กลืน ถ้าได้ลิ้น ถ่ายสะดวกสบายเอย

คำคล้องจอง

2. ข้าว

นี่คือข้าวสุก ต้องกินทุกบ้านทุกฐานถิ่น กว่าจะได้ข้าวมาให้เรากิน ชาวนาสิ้นกำลังเกือบทั้งปี
ต้องทนแดดทนฝน ทนลมหนาว จึงได้ข้าวจากนามาถึงนี้ คนกินข้าวควรนึกถึงไว้จงดี ชาวนามี
คุณค่าแก่เราไม่เบาเอย

3. ข้าว

ข้าวทุกจานอาหารทุกอย่าง อย่างกินทิ้งขว้าง เป็นของคิมี่ค่า ผู้คน อดอยากมีมากนั้กหนา
สงสารบรรดา เด็กตาต้าๆ

4. คึ้มนม

คึ้มๆ เรามาคึ้มๆ นมกันเถอะ คึ้มแล้วอย่าทำเสอะเทอะ (ข้า) คึ้มนมเยอะๆ ร่างกายแข็งแรง

5. ชาวนาน่ารัก

ชาวนาน่ารักรู้จักปลูกข้าว ข้าวเหนียว ข้าวเจ้า ให้เราได้กิน เรารักชาวนาไม่กล้าดูหมิ่น
คนไทยทุกถิ่น กินข้าวชาวนา

6. ของใช้

ฉันมีขามข้าวใบใหญ่ ซ้อนซ้อนใหม่ๆ ถ้วยแก้วก็มี ตั้งไว้บนโต๊ะตัวนี้ แล้วนั่งเก้าอี้
กินข้าวได้เลย

7. เพลง “กินผักผลไม้”

กินผักผลไม้ทำให้แข็งแรง	แก้มแดงนารักนัทหนา
เปิด ไก่ ไข่ นม	เนื้อหมู ปู ปลา
กินแล้วแกล้าวกล้าเติบโตว่องไว (ซ้ำ)	

8. คีมนม

คีมนมนั้นดีหนักหนา	ช่วยให้กายาของเราเติบโต
ฉันชอบคีมนมทุกวัน	เพื่อให้ตัวฉันทั้งสวยทั้งโก้
ใครอยากจะเป็นคนเก่ง	ขอเชิญมาแบ่งคีมนมแก้วโต
คุณครูก็รักใคร่ใคร่ก็ชม	แก้มป่องตากกลม
เพราะนมแก้วโต	

9. กล้วยน้ำว่า

กล้วยน้ำว่าเอ๋ย	เก็บมาจากสวน	ผิวเหลืองนวลๆ	ให้น้องกิน
ขมนมเนย	ไม่เคยไฉน	หยิบกล้วยปอกกิน	อร่อยจริงเอ๋ย
กล้วยน้ำว่าเอ๋ย	เอามาบวชชี	หอมหวานมันดี	แม่ศรีช่างทำ
ขออีกสักกล้วย	สาวสวยคมขำ	อึ้งแล้วร้องว่า	สนุกจริงเอ๋ย

10. เพลง “ถึดยา”

เด็กอ่อนไม่อ่อนเป็นช่าง	ไม่พอมแก้ง้างเพราะเราเอาใจใส่
แรกเกิดพาไปถึดยา	คุณหมอนัดมาฉันก็พาลูกไป
ซาอ่อน คอติบ ไอกรน	ซาอ่อน คอติบ ไอกรน
บาดทะยักห่างพิน	หนีวัน โรคเอ๋ย (ซ้ำ 2 ครั้ง)

11. เพลง “ความสะอาด”

จงหมั่นรักษาความสะอาด	เก็บกวาดบ้านเรือนงามตา
ร่างกายเนื้อตัวใบหน้า	ดูแลรักษาให้สะอาดทุกวัน
เสื้อผ้า ที่นอน หมอนนึ่ง	ผ้าห่ม ผ้าปู๋ง ชักตากอย่าช้า
ฝั่งแคคอยู่ทุกเวลา	ช่วยกันรักษาความสะอาดเอ๋ย (ซ้ำ 2 ครั้ง)

12. เพลง “สบายตัว”

อาบน้ำแล้วสบายตัว สบายหัวหนุหมั่นสระผม ตัดเล็บที่มันแหลมคม
ปากหอมน่าชมเพราะหนูแปรงฟัน

13. เพลง “แปรงฟัน”

ตื่นเช้าล้างหน้าแปรงฟัน	แปรงทุกๆ วันฟันจะสวยดี
แปรงขึ้นแปรงลงเข้าซิ	วันละสองทีแปรงฟันแปรงฟัน

14. เพลง “แปรงฟัน”

ตื่นเช้าแปรงฟันล้างหน้า	อาบน้ำแล้วมาแต่งตัว
ทานอาหารของคีมีหัว	หนูเตรียมตัวจะไปโรงเรียน
สวัสดีคุณพ่อคุณแม่	ไม่วีรอรีบไปโรงเรียน

15. เพลงสมาชิกมีที่คน

ที่คน สมาชิกมีที่คน ที่คนสมาชิกมีที่คน
มีอยู่ที่คน สมาชิกมีอยู่ที่คน สมาชิกมีอยู่ที่คนเชิญมาให้หมดทุกคน
(คนสวย / เสื้อแดง / เสื้อเขียว / หมวย / หมั่น ๑)

16. เพลงเจ็ดวันเจ็ดสี

วันจันทร์สีเหลืองอันสดใส	อังคารใหม่ใส่สีชมพู
พุธสีเขียวใบไม้เขียวกิ่งชู	พฤหัสบดีสีแดงงามตา
ศุกร์นั้นหรือคือสีฟ้า	เสาร์ม่วงพาดงามจับใจ
อาทิตย์สีแดงสดกว่าใคร	เจ็ดวันเวียนไปในหนึ่งสัปดาห์

17. เพลง มาร้องเพลงกัน

มาเถิดรามา มาร่วมร้องเพลงกัน พวกเราทั้งนั้นร่วมสุขสันต์ เปรมปรี
แล้วเราก็หันหน้ามาหากัน และยิ้มให้กันคบบมือห้าที 1,2,3,4,5 / 1,2,3,4,5
เสร็จปล้นแล้วก็หันกลับมา สนุกหนักหนาสายเอว ห้าที 1,2,3,4,5 / 1,2,3,4,5

18. เพลงเล่นตบมือ

เรามาเล่นตบมือกันดีกว่า เรามาเล่นตบมือกันดีกว่า
 เรามาเล่นตบมือกันดีกว่า แล้วเราชวนกันร้องเพลง

19. เพลงตบแผละ

ตบแผละ ตบแผละ ตบแผละ ปากใจตรงกันนั้นแผละ
 เรามาตบมือกัน จิตกายสัมพันธ์กับปากตบแผละ

20. เพลงเคารพธง

ตรงแถวตรงเสร็จเคารพธงออกกำลังทันที 1 และ 2 และ 3 และ 4
 ฟังให้ดี ตบมือพร้อมกัน / ย่ำเท้าพร้อมกัน / ผงกหัวพร้อมกัน / ยักเอวพร้อมกัน.....

21. เพลงยานพาหนะ

หึ่ม หึ่ม หึ่ม	เครื่องบินกระหึ่มบนฟ้า
ปิ่น ปิ่น ปิ่น	รถยนต์เล่นมาแต่ไกล
ปุ่น ปุ่น ปุ่น	นั่นเสียงหวูดของรถไฟ
ตึก ตึก ตึก	รถยนต์เล่นในแม่น้ำลำคลอง

22. เพลงกระดิ่งโรงเรียน

กริ่ง ๆ ๆ เสียงกระดิ่งให้สัญญาณ	เด็กๆ มาเตรียมตัวเข้าโรงเรียน
หนูต้องเข้าแถวก่อน	อย่ารีบร้อนเข้าห้องเรียน
แล้วหนูจะหัดอ่านเขียน	หนูรักโรงเรียนจริงเอย

23. เพลงเป่าปี่สีซอ

เป่าปี่สีซอด้วยกันแหละหนอจะได้เพลินใจ
 คนหนึ่งเป่าปี่เร็วไว (ซ้า) แล้วก็เป่าไปตามทำนองเพลง
 อี้ อี้ อี้ อี้ อี้ อี้ อี้ อี้ อี้ อี้ (ซ้า)
 เป่าปี่สีซอด้วยกันแหละหนอจะได้เพลินใจ
 คนหนึ่งสีซอเร็วไว (ซ้า) แล้วก็สีไปตามทำนองเพลง
 อู๋ อู๋ อู๋ อู๋ อู๋ อู๋ อู๋ อู๋ อู๋ อู๋ (ซ้า)

24. เพลงแม่ไก่ออกไป

แม่ไก่ออกไปวันละฟอง ไช้วันละฟอง ไช้วันละฟอง
แม่ไก่ของฉันไช้ทุกวัน 1 วัน ไช้ไช้ 1 ฟอง (เพิ่มจำนวนจนถึง 10 ฟอง)

25. เพลงเพื่อนเอ๋ย

เพื่อนเอ๋ยจะบอกให้ เพื่อนทำไมมานั่งคนเดียว ผู้ใดเขาไม่แกลเหลียว
มานั่งคนเดียวหรือจะเพลินใจ มาเถิดเพื่อนจ๋า (ซ้ำ) มาเล่นซ่อนหากันเร็วๆ iva

26. เพลงมือของฉัน

นี่คือมือของฉัน ยกขึ้นมาหงายดู มือซ้าย มือขวานี้ไง
นี่คือมือของฉัน ยกขึ้นมาหงายดู มีนิ้วทั้ง 5 เรียงกัน โป้ง ชี๊ กลาง นาง ก้อย (ซ้ำ)
โบกมือน้อยๆ ลาก่อน (บ๊าย บาย)

27. นิ้วมือของฉัน

นิ้วมือของฉัน เรียงกันเป็นแถว ฉันนับดูแล้วสิบนิ้วพอดี นิ้วมือของฉัน เคลื่อนไหว
ได้คล่อง หยิบจอบจับต้องว่องไวด้วยชี พนมมือก็ได้ ไหว้สวยทุกที ชี๊เล็บไม่มี สะอาดดีจัง

28. เพลงลูกแมว

ลูกแมวสิบตัวที่ฉันเลี้ยงไว้ (ชื่อ)..... ขอให้แบ่งไป 1 ตัว ลูกแมวสิบตัวก็
เหลือน้อยลงไป นับดูใหม่เหลือลูกแมว 9 / 8 / 7 / 6 / 5 / 4 / 3 / 2 / 1 ตัว

29. เพลงฉันคืออะไร

ลองทายดูซิว่า ตัวฉันน่าจะเป็นอะไร กินอาหารทางราก
ฉันไม่มีปากพูดก็ไม่ได้ หายใจได้ทางใบ ลมพัดไกวเอนไปเอนมา

30. เพลงแม่ระกำ

โอ้แม่ระกำมาเด่นระบำให้ฉันดู (ซ้ำ)
แล้วเอาสบู มาถู.....แม่ระกำ

31. เพลงอักษรสนุก

ก. โกว้ เอาไว้ที่แก้ม ป. ปลา เอาไว้ที่ปาก ต. เต่า เอาไว้ที่ตา
 เอา ม. ม้า ไว้ที่จมูก ล้า ลา ล้า หล่า ลา ล้า หล่า ล้า ลา ลา ล้า หล่า ลา (ซ้ำ)
 ด. ลิง เอาไว้ที่ไหล่ ข. ไข่เอาไว้ที่แขน เอา ฟ. แฟน ไว้ในดวงใจ
 ล้า ลา ล้า หล่า ลา ล้า หล่า ล้า ลา ลา ล้า หล่า ลา (ซ้ำ)

32. เพลงนกการ้อง

บนท้องฟ้านกกาโบยบิน เข้าออกหากินเย็นกลับมารั้ง
 นกการ้องเสียงก้องชวนฟัง มันร้องเสียงดังทั่วป่า
 จีบ ๆ ๆ เสียง จีบ ๆ ๆ กา กา กา เสียง กา กา กา กรู๊ก ๆ กรู
 เสียง กรู๊ก ๆ กรู ก่า กา ก่า กา กรู๊ก กรู

33. หนึ่ง สอง สาม

หนึ่งสองสาม เป็นขามปอด สี่ห้า รอครีวออกไป หก เจ็ด แปด แดดแจ่มใส
 เก้าสิบ ไ่ว ไ่ว วิ่งไล่กัน สิบเอ็ดสิบสอง รีบย้อนกลับ สิบสามสิบสี่ กลับแล้วเลขฝัน
 สิบห้าสิบหก ตกเตียงปล้น สิบเจ็ดสิบแปด นันฉันทหัวโน

34. หนึ่ง สอง มือตีกลอง

หนึ่ง สอง มือตีกลอง ตะร็อก ต็อก ต๊ก
 สาม สี่ คูให้ตี ห้า หก สองกระจก
 เจ็ด แปด ยิงปืนแปด คัง โป่ง โป่ง โป่ง
 เก้า สิบ กินกล้วยคิบ ปวดท้องร้องโอย.....

35. เจ็ดวัน เจ็ดสี

เจ็ดวัน ฉันทันนั้ง	อาทิตย์ลับเริ่ม สีแดง
วันจันทร์นั้นเปลี่ยนแปลง	เป็นสีเหลืองเรือเรือคา
วันอังคาร สีชมพู	ช่างงามหรรษูที่ท่า
วันพุธ สดใส	เขียวขจีสีสดใส
วันพฤหัสบดี ประสานสี	แสดวิไล
วันศุกร์ ฟ้าอำไพ	เสาร์สีม่วง เค้นดวงเอย

36. เพลงสามฤดู

ฤดูฝนเริ่มต้นเดือนพฤษภา	ฤดูหนาวราวเดือนพฤศจิกา
ฤดูร้อนเริ่มราวเดือนมินา	สามฤดูเวียนกันมาในรอบปี

37. เพลงดีกันนะ

ดีกันนะจะมาดีกัน	โกรธซึ่งดีกันไม่มีวันจะเข้าใจ (ซ้ำ)
หันหน้ามาหากันหน่อย (ซ้ำ)	ยื่นมือน้อยๆ นิ้วก็ย้อชูออกไป
หัวแม่มือหลบเข้าข้างใน (ซ้ำ)	อย่าให้ยื่นออกไปเราจะได้ไม่โกรธกัน
เพื่อนกันเราจะต้องรักกัน	เพื่อนกันเราจะไม่ทะเลาะกัน
เราสัญญาเป็นมั่นเป็นเหมาะ (ซ้ำ)	

38. เพลงช่วยตนเอง

เราอาบน้ำแต่งตัว	เราหัดสวมเสื้อผ้า
หวีผมมัดหน้า	สวมถุงน่องรองเท้า
หัดใช้ช้อนช้อน	ป้อนอาหารตัวเรา
หลังถ่ายหนักเบา	เราล้างของเราเอง

39. เพลงเก็บของ

เก็บของไว้ให้ถูกที่ เก็บ ดี ดี อย่าวิ่งซุกซน มาช่วยกันเก็บทุกคน (ซ้ำ)
หนูๆ หน้ามน ช่วยกันคนดี

40. เพลงเก็บของ

เก็บ เก็บ เก็บ มาช่วยกันเก็บของเข้าที่ เร็วคนดี มาเก็บเข้าที่ กันเอย

41. เพลงน้ำและไฟ

น้ำและไฟ น้ำและไฟ เมื่อเปิดใช้แล้วต้องปิดน้ำไฟ (ซ้ำ)
ขาดแคลนน้ำมันต้องช่วยกันประหยัด (ซ้ำ)
ประหยัดไฟน้ำ ประหยัดน้ำไฟ

42. เพลงขอบคุณ ขอบใจ

เมื่อผู้ใหญ่ใจดีให้ของ หนูๆ ควรต้องนึกถึงพระคุณ น้อมไหว้ กล่าวคำ
ขอบพระคุณ เพื่อนมีใจเพื่อแต่การุณ นึกถึงบุญคุณ กล่าวคำ ขอบใจ

43. เพลงเรียงลำดับ

เรียงมาเรียงลำดับ ลำดับ ลำดับก่อนหลัง คนนำซึ่ง (ซ้ำ) มาทีหลังไม่
เรียงลำดับ มาก่อนให้อยู่ข้างหน้า มาช้าให้อยู่ถัดไป จำไว้วันะเด็กไทย (ซ้ำ)
ระเบียบวินัยเป็นสิ่งสำคัญ (ซ้ำ)

44. เพลงมาโรงเรียน

มาโรงเรียนมีเพื่อนมากมาย เหนงจะตายอยู่บ้านคนเดียว
ที่โรงเรียนมีเพื่อนกรุเกี้ยว อยู่บ้านคนเดียวมาโรงเรียนดีกว่า

45. เพลงมาโรงเรียน

มาโรงเรียนหัวเราะขึ้นบานเรามาเล่นสนุก มาโรงเรียนช่างมีความสุข
ไม่มีความทุกข์ สนุกกับเรียน

46. เพลง “เด็กดี”

หนู หนู เด็กเล็กนี้หนา จงเร่งศึกษาไม่เป็นเด็กเกียจคร้าน
หมั่นช่วยพ่อแม่ทำงาน กวาดเรือนดูบ้านให้อาหารสัตว์เลี้ยง
ตื่นเช้าล้างหน้าถูฟัน เร่งรีบเร็วพลันแต่งตัวไปโรงเรียน
ตั้งใจขยันหมั่นเพียร จดจำอ่านเขียนสิ่งที่ดีเอช (ซ้ำ)

47. เพลง “เล่นให้เป็นประโยชน์”

มา ซิ มาเล่นกัน ปั่นดินน้ำมันกันดีไหมหนา
หรือหน่ออกเล่นมอญซ่อนผ้า หรือเล่นสาดตระกร้ากระบุงดี
เล่นสาดตระกร้ากระบุงเข้าที่ (ซ้ำ)

อชาก

นิทานสำหรับเด็กปฐมวัย

สิ่งที่ต้องคำนึงถึงการเลือกนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย คือ ความสนใจ การรับรู้และความสามารถตามวัยของเด็กเป็นสำคัญ เด็กจะรับรู้จากภาพที่มองเห็น เสียงที่ได้ยิน จนสามารถเชื่อมโยงจากคำบอกเล่าที่ได้ยิน จะนำไปสู่เนื้อหา เรื่องราว และการอ่านหนังสือได้

หลักการเลือกนิทาน เป็นเรื่องสั้นเข้าใจง่าย ส่งเสริมจินตนาการ และอิงความจริงอยู่แล้ว เนื้อเรื่องสนุกสนาน น่าติดตาม มีจุดของเรื่องจุดเดียวไม่ซับซ้อน เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็กและใกล้ชีวิตตัวเด็กหรือธรรมชาติ ภาษาเข้าใจง่าย ตัวอักษรควรมีขนาดใหญ่ ใช้สีเข้มอ่านได้ชัดเจนเป็นภาพที่สีสันสวยงามมีชีวิตชีวา รูปเล่มแข็งแรงทนทาน ขนาดพอเหมาะกับมือเด็ก มีจำนวนประมาณ 10 – 20 นาที

ช่วงความสนใจของเด็ก

เด็กแต่ละช่วงมีเวลาความสนใจแตกต่างกัน ดังนั้นเวลาเล่านิทาน พ่อแม่/ผู้ดูแลเด็ก จำเป็นต้องเรียนรู้ด้วยไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย และเกิดความรู้สึกไม่ดีต่อการฟังนิทานครั้งต่อไป

กลุ่มอายุ/ปี	ช่วงเวลาที่สนใจ/นาที
0-1	3
1-2	5
2-3	7
3-4	9
4-5	12
5-6	15

วิธีการเล่านิทานและเรื่องราวสำหรับเด็ก

เมื่อเลือกนิทานหรือเรื่องราวเหมาะสมสำหรับเด็กแล้ว วิธีการเล่าเพื่อให้เด็กเกิดความสนใจ จำเป็นต้องทำให้เหมาะสมกับเรื่องที่จะเล่าที่นิยมใช้มี 2 วิธี ดังนี้

1. การเล่าเรื่องโดยไม่มีอุปกรณ์ ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้
 - 1.1 การขึ้นต้นเรื่องที่จะเล่าควรดึงดูดความสนใจเด็ก โดยค่อยๆ เริ่มเล่าด้วยเสียงชัดเจนลีลาการเล่าช้าๆ และเร็วขึ้นจนเป็นการเล่าด้วยจังหวะปกติ
 - 1.2 เสียงที่ใช้ควรดัง และประโยคที่เล่าควรแบ่งเป็นประโยคสั้นๆ ได้ใจความ การเล่าดำเนินไปอย่างราบรื่น ไม่ควรเว้นจังหวะการเล่าให้นาน จะทำให้เด็กเบื่อ
 - 1.3 การใช้น้ำเสียง สีน้าควรแสดงให้สอดคล้องกับลักษณะของตัวละคร ไม่ควรพูดเนือยๆ เรื่อยๆ เพราะทำให้ขาดความตื่นเต้น
 - 1.4 นั่งเก้าอี้ให้เหมาะสมกับสายตาเด็ก
 - 1.5 ใช้เวลาเล่าไม่เกิน 15 นาที
 - 1.6 ให้โอกาสเด็กได้คิดและวิจารณ์เรื่องที่เล่า

2. การเล่าเรื่องโดยมีอุปกรณ์ช่วย อุปกรณ์ช่วยมีหลายประเภท ได้แก่

2.1 สิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก ได้แก่ สัตว์ พืช บุคคลสำคัญ สถานที่สำคัญ ข้าว เหตุการณ์ ตลอดจนสื่อที่มีอยู่ตามธรรมชาติ

2.2 วัสดุเหลือใช้ เป็นภาพจากนิตยสาร กิ่งไม้ ใบไม้

2.3 ภาพ ภาพแผ่นเดียวหรือภาพพลิกหลายๆ แผ่น ขนาดใหญ่พอสมควร และมีเนื้อเรื่องเขียนไว้ข้างหลัง

2.4 หุ่นจำลองทำเป็นหุ่นละครมือ หุ่นเชิด หุ่นชัก

2.5 สไลด์ประกอบการเล่าเรื่อง

2.6 หน้ากากทำเป็นรูปตัวละคร

2.7 เทปนิทานหรือเรื่องราว

2.8 นิ้วมือประกอบการเล่าเรื่อง

อุปกรณ์ที่ใช้กันมาก และสามารถดึงดูดความสนใจเด็กได้ดี คือ ภาพ หนังสือ และหุ่นเชิด

การเล่นของเด็กปฐมวัย

การเล่นเป็นธรรมชาติของเด็กทุกคน นอกจากเด็กจะสนุกสนานเพลิดเพลินแล้ว ยังได้รู้จักสิ่งต่างๆ รอบตัวด้วยตนเอง เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทางร่างกายและสังคมเพิ่มขึ้น

การเล่นของเด็กอายุ 3 ขวบขึ้นไป

เด็กมีการเคลื่อนไหวทรงตัวดีขึ้น จึงชอบการวิ่ง กระโดด ปีนป่าย ขี่รถสามล้อ เตะลูกบอล ต่อภาพ ตลอดจนชอบเล่นบทบาทสมมติด้วยของเล่นที่เหมือนจริง พ่อแม่ควรรหาของเล่นให้เหมาะสมกับการเล่นของเด็ก และปล่อยให้เด็กได้แสดงออก เพื่อสร้างเสริมจินตนาการของเด็ก นอกจากนี้เด็กยังชอบฟังนิทาน ดูรูปภาพ เดินตามจังหวะ เพลง และเริ่มเล่นกับเพื่อนวัยเดียวกันมากขึ้น

พ่อแม่ควร

- * เข้าใจว่าการเล่น คือ พัฒนาการเรียนรู้ และส่งเสริมให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์
- * เล่นกับเด็กทุกวัน วันละเล็กน้อย อย่างสม่ำเสมอ
- * ปล่อยให้เด็กมีอิสระในการเล่น มีอิสระในการตัดสินใจ แก้ปัญหาและแสดงออกด้วยตนเอง
- * ให้คำชมเชย เมื่อเด็กเล่นได้สำเร็จ ถ้าเล่นไม่สำเร็จควรให้กำลังใจ
- * จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยในการเล่น ตลอดจนเลือกของเล่นที่ปลอดภัย
- * การเล่นไม่จำเป็นต้องซื้อของเล่นที่มีราคาแพง ของเล่นที่พ่อแม่ทำเองจากวัสดุที่มีในบ้าน หรือการพูดคุยหยอกล้อ การเล่านิทาน การร้องเพลง การทายปัญหา จะเป็นการเล่นที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการได้อย่างดีและมีคุณค่ามากสำหรับลูก

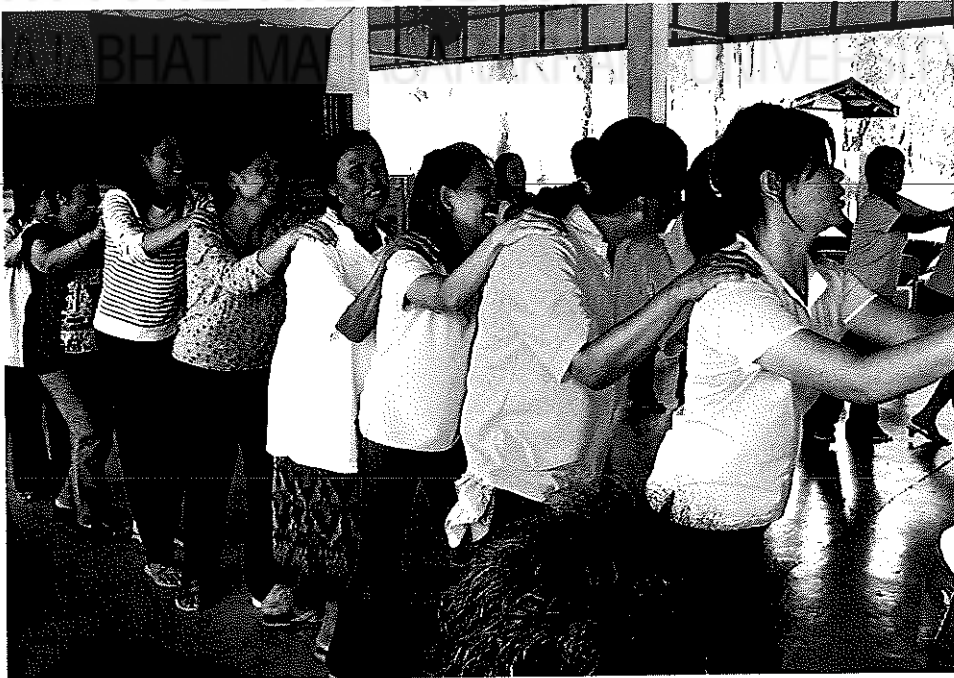

ภาคนวค จ

รูปภาพการจัดกิจกรรมการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาพการจัดกิจกรรมการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยให้แก่ผู้ปกครอง
ณ ศูนย์เด็กเล็กบ้านเข็ง ต.เสือเต่า อ.เขียงยืน จ.มหาสารคาม
วันที่ 2-3 พฤษภาคม 2550

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY
